SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the
Lithuanian National Leagues
of America
Consisting of 100 Branches Located
in all Principal Cities of the
United States
Adv. Agency — [illegible]
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Yards 4789

METAI XXXI — PENKTADIENIS, RUGSĖJO-SEPTEMBER 28 D., 1945 M. — No. 39

Gruožai

Rašo V. G.

ŽODŽIAI ATSAKO PRIEMONĖM.

DEMOKRATAI TIK TIE, KURIE JIEMS PRITARIA.

VOKIEČIAI SIŪLO LENKAMS KLAIPĖDĄ.

Rumų valdžios priešakyje bolševikai pastatė asmenį vardu Groza. Rusų kalboje reiškia žaibą.

Taigi tas žaibas dabar ir daužo visus komunistų priešus.

Sovietiškos valdžios Lenkijoj galva yra Bierut. Tai irgi rusiškas žodis, lietuvių kalboj prilygstąs "ima" arba grobia.

Kokios pareigos, tokie pastatomi ir žmonės.

— • —

Vokiečių archyvuose surasti dokumentai rodo, jog Gestapo prieš karą gavo pagelbos ir palaikydavo ryšius su trylika kitų valstybių slaptomis policijomis: Brazilijos, Lenkijos, Belgijos, Olandijos, Jugoslavijos, Graikijos, Italijos, Japonijos, Bulgarijos, Suomijos, Vengrijos, Portugalijos ir Ispanijos.

Nelaimingas 13-tas numeris! Kiek jis bėdų atnešė žmonėms!

— • —

Ar žinote kaip bolševikai supranta demokratiją? Vienas amerikiečių kongresmanas Ryter, aplankęs Varšuvą, paklausė lenkų "valdžios" premiero Osubka-Morawskio kokios partijos jo manymu yra demokratiškos.

— Kurios remia valdžią, tos yra demokratiškos, o kurios neremia, tos yra fašistiškos — atsakė tas premieras.

Storai ir drūtai pasakyta.

— • —

Daugelis kolumnistų ir radio komentatorių pripuolamai prisimindami Baltijos šalis, pažymi, jog jos esančios sovietiškos įtakos orbite arba rate.

Toks aiškinimas neatsako tikrenybei. Lietuva, Latvija ir Estija dabar yra ne tik sovietų "įtakoje", bet ir žiauriausioj priespaudoj bei išnaikinimo stadijoj.

— • —

Ar jau jūsų apielinkėje pradėta rūpintis delegatų rinkimu į Amerikos Lietuvių Kongresą? Jeigu dar ne, tai paskubinkite. Laikas bėga, kaip vanduo ir bematant ateis lapkričio pabaiga.

Nuo delegatų skaičiaus ir nuo visuomenės užsiinteresavimo — priklausys ir paties Kongreso pasisekimas.

— • —

Su lietuviais, esančiais Vokietijoje, elgiamasi perdaug šiurkščiai ir kartais pusėtinai žiauriai. Juos traktuoja netgi amerikiečių zonoje kaipo nelaisvius, o ne kaipo tremtinius.

Blogiausiai yra tas, kad iki šiam laikui nevalia jiems tiesioginiai parašyti arba gauti laiškų iš savo giminių Amerikoje. Nevalia jiems pasiųsti ir mažiausio siuntinio. Laikas jau būtų pakeisti tokius nežmoniškus suvaržymus.

— • —

Anglai pasisakė, jog jie demobilizuos savo kariuomenės tol, kol nepaaiškės Sovietų Rusijos politika.

Tai mandagus priminimas Maskvai, kad nekištų savo nosies pertoli, nes gali ji į ką nors atsimušti.

—•—

Neseniai pasirodė knyga: A New Germany in a New Europa". Jos autorius yra liberalas ir pacifistas August Weber. Vienoje vietoje jis pasiūlo lenkams Klaipėdą, mainais už Stettiną, kurio esą negalima atskirti nuo Vokietijos.

Klaipėdos, Karaliaučiaus ir Dancigo lenkams pilnai užteksę.

O kas gi lieka Lietuvai, p. Weber?

"The Worcester Gazette" aiškindama apie tai, kas atsitiko Potsdame primena:

"Potsdamo deklaracijoj pabrėžta Rusijos vadovaujama rolė Europos kontinente. Ji gauna jūros krantus palei Baltiją kurių ji norėjo ir tuo būdu ji tampa vandenų galybe. Ji pasiima ne tik Lenkiją, bet ir svarbiausius industrinius centrus rytų Europoje."

Taigi, taigi; viskas Rusijai, o Europai nieko.

Anglai pasakė, jog jie nedemo

Ragina Išrinkti Atstovus Amerikos Lietuviu Kongresui

Lietuviai Dalyvavo Chicago Stadiume

Mergaitės Buvo Apsirėdžiusios Tautiškais Drabužiais

Ačiu lietuvaitėms. Praeitą sekmadienį Chicagos Stadione, gražus lietuvaičių būrys dalyvavo "Women in War and Victory Rally". Amerikos ir Lietuvos vėliavas į Stadioną įnešę ir paskirtoje vietoje pastatė A. Navickaitė-Karnavičienė ir A. Navikaitė, abi pasipuošusios autentiškais lietuviškais rūbais. Eisenoje žygiavo 25 panelės ir ponios tautiniuose rūbuose, o jas sekė apie toks pat skaičius Bendro Amerikos Lietuvių Fondo ir Community & War Fondo darbuotojų paprastuose rūbuose. Visoms, gražiai reprezentavusiom Chicagos lietuves, nuoširdus ačiu. Lietuvių grupė buvo skaitlingiausia iš tautinių grupių. Ačiu Šv. Kazimiero Akademijai, Liet. Universiteto Klubui, Ateitininkų Draugovei, Keistučio Chorui ir BALF skyriui, apskričio ir Centro valdybos narėms už dalyvavimą ir kooperaciją. — **J. Daužvardienė,**
Comm. & War Fund
Liet. Kom. Pirm.

Rusai Reikalauja Atverti Paslaptis

Atominė Bomba Turinti Būti Visų Nuosavybe

Maskvos spauda staiga susirūpino atomine bomba, nors pirmiau sakė, kad tai esąs tik vienas daugelio išradimų šiame kare. Rugsėjo 3 dienos laidoje sovietiškas laikraštis "Nauja Gadynė" užsipuolė ant amerikiečių "reakcinės" spaudos, kuri ragina, kad atominė bomba pasiliktų slaptybėje. Girdi, toji bomba turi būti pavesta tarptautinei kontrolei.

Koks drąsus reikalavimas! Sovietai nenori įsileisti amerikiečių korespondentų į Baltijos šalis ir į Lenkiją, nenorėdami atidengti "paslapčių", o čia gvolta šaukia kam amerikiečiai laiko šlaptybėje atominę bombą.

"The Worcester Gazette" aiškindama apie tai, kas atsitiko Potsdame primena:

"Potsdamo deklaracijoj pabrėžta Rusijos vadovaujama rolė Europos kontinente. Ji gauna jūros krantus palei Baltiją kurių ji norėjo ir tuo būdu ji tampa vandenų galybe. Ji pasiima ne tik Lenkiją, bet ir svarbiausius industrinius centrus rytų Europoje."

Taigi, taigi; viskas Rusijai, o Europai nieko.

Anglai pasakė, jog jie nedemo

Happy Days Are Here Again

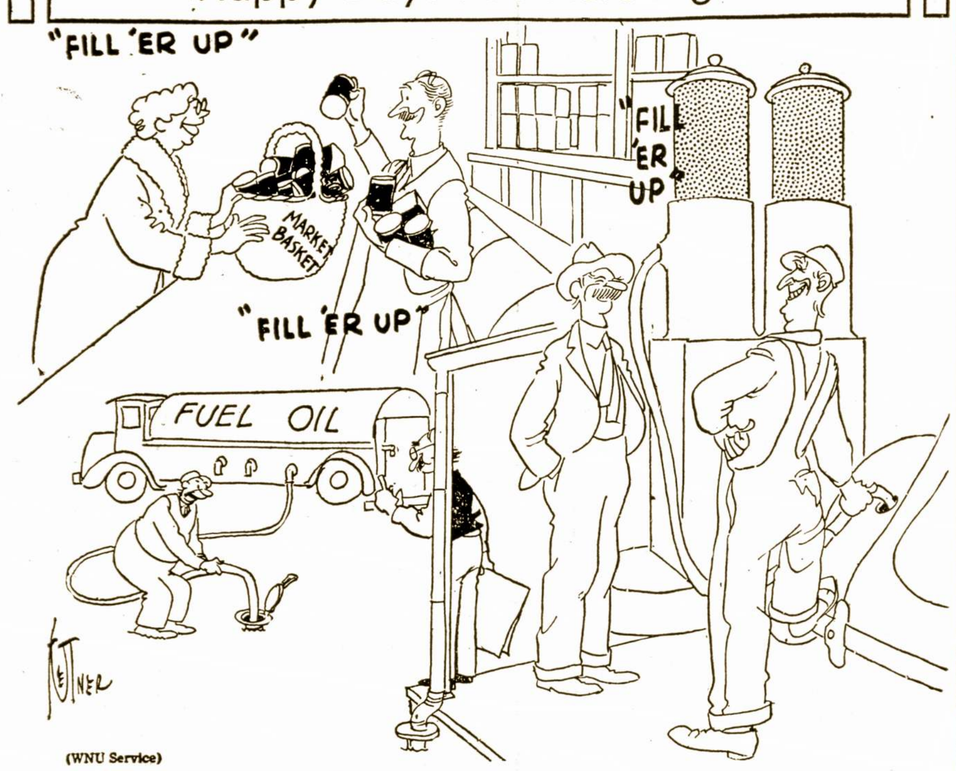

(WNU Service)

Pataria Amerikai Nenumesti Ginklo

Nenori Kad Sovietai Dominuotų Pasaulį

Žinomas kolumnistas David Lawrence susirūpino Kongreso pastangomis paleisti namo didžiumą Amerikos kariuomenės. Toks žingsnis esąs pavojingas del to kad:

"Visuotina karo tarnyba nėra atšaukta Rusijoje ir mūsų demobilizacija į kelius mėnesius paliktų Rusiją stipriausią karo pajėga pasaulyje".

Tokios nuomonės, pasak Lawrence, laikosi ir šios šalies aukštieji kariškiai.

Komunistų "Fuhereris" Kritikuoja Ameriką

Amerika Vedanti "Imperialistinę Politiką

Chicagos komunistai buvo surengę savo naujam "fuhereriui" W. Z. Fosteriui milžinišką masinį mitingą. Į Civic Operos auditoriją, kur tilpsta 3,000 atsilankė tik 500 paklusniųjų. Fosteris šoko kritikuoti Suvienytų Valstijų politiką kaipo "imperialistinę" ir smerkė gen. MacArthur kaipo atžagareivį.

Apie Sovietų Rusijos grobimus ir tautų prievartavimus, jis nepasakė nei žodžio. Priešingai, jis gynė susiriesdamas Maskvos politiką Balkanuose, kur esą atstatoma liaudies demokratija.

Išvogė Geležinę Spintą Su $600

Chicago, Ill. — Ch. Katsulis, 545 Rush St. pranešė policijai, kad nakties metu vagys išnešė per frontines restorano duris geležinę spintą ir joje buvusius 600 dolerių.

Dabar Jau Kalba Apie Kitą Stebuklingą Vaistą

Vis daugiau ir daugiau atsiranda nuostabių išradimų. Neseniai tapo paskelbta apie naują vaistą, kuris pasekmingiau veikia negu pagarsėjęs medicinoje penicilin. Tas naujas vaistas vadinasi Subtilin ir naudojamas dabar prieš džiovą, plaučių uždegimą, slogą arba "šaltį" ir pan.

Jeigu mokslas ir toliau taip pažangiuos, tai žmonės gyvens ir gyvens, nebent atominė bomba juos pradėtų naikinti!

Buvę Nazistai Stoja į Komunistų Eiles

Berlynas. — Šiomis dienomis sovietų okupuotoje zonoje Berlyne įvyko didelė demonstracija. Apie 90,000 žmonių maršavo nuo griuvėsių apvalytose gatvėse nešdami raudonas vėliavas. Tarpe demonstrantų buvo didelis skaičius senųjų nazių partijos narių ir pareigūnų, kurie staiga virto komunistais ir giedojo "Internacionalą".

Philadelphijos Lietuviai Laukia Atsakymo

Jie Buvo Pasiuntę į Londoną Reikalavimus

Lietuvių organizacijų atstovai Philadelphijoj pasiuntė valstijos sekretoriui James Byrnes telegramą į Londoną, kurioje pareikalauta kad užsienio ministerių konferencija prispirtų rusus iškraustyti savo kariuomenę iš Baltijos kraštų ir kad Lietuvai būtų grąžinta pilna nepriklausomybė, pasiremiant Atlanto Čarteriu.

Atsakymo į tą telegramą iki šiam laikui dar negauta.

Ješko Kompromiso Balkanų Painiavai

Gali Prasidėti Mainų Turgus

Londonas. — Paskutiniuose penkių užsienio reikalų ministerių posėdžiuose Amerikos atstovai pasiūlė Sovietų Rusijai patariamą komisiją Japonijos tvarkymo reikaluose. Tuo būdu nors gen. MacArthur ir pasiliktų faktinu Japonijos valdytoju, bet jo pareiga būtų pasitarti su rusais.

Padarydami šią nuolaidą amerikiečiai tikisi sumažinti Molotovo kabliukus prie Italijos. Tuom pat sykiu bandoma prieiti prie kokio nors susipratimo Balkanų klausime. Amerikiečiai ir čia padarė nuolaidų, pasiūlydami pripažinti bolševikų sudarytą valdžią Vengrijoje, jei pastaroji pažadės pravesti demokratinius rinkimus.

Lenkų Konsulatai Šioje Šalyje Busią Uždaryti

Lenkų atstovybė Washingtone pasisekė šiaip taip atidaryti, nors ambasadoriaus klausimas pasilieka neišrištas. Varšuvos valdžia pasiūlė tai vietai vokiečių kilmės prof. Oscar Lange kuris anais metais buvo nuvykęs į Maskvą pasiklonioti Stalinui.

Tačiau keletas konsulatų Amerikoje laiko uždarę duris. Liubliniečių grupė nesuranda užtektinai ištikimų sau žmonių kad užpildyti tas vietas. O atvirų komunistų Suvienytų Valstijų vyriausybė nenorės įsileisti. Todel galimas daiktas, jog Lenkijos konsulatai ne greitai

Pagarsėjęs dirigentas Leopold Stokowski gimė Londone, iš lenkų tėvų.

Iki Kongreso Beliko Tiktai Du Mėnesiai

Atsišaukam į Amerikos Lietuvių Visuomenę

Karas visuose frontuose pasibaigė ir didžiosios valstybės jau pradėjo svarstyti taikos klausimus. Žmonijos laimė, kad agresoriai, kurie šitą gaisrą užkūrė, yra sumušti ir nuginkluoti. Mums, Amerikos piliečiams, džiaugsmas, kad karo pastangos, kurias mes visomis pajėgomis rėmėme, tapo apvainikuotos pergale, ir šiandiena Jungtinės Valstybės drauge su savo sąjungininkais turi galią pertvarkyti pasaulį naujais pagrindais, užtikrinant jam teisingą ir pastovią taiką.

Tačiau taikos steigimas yra kone sunkesnis uždavinys, kaip karo laimėjimas. Pergalėjusiųjų valstybių koalicija, dar tik prasidėjus pasitarimams dėl taikos problemų, jau pasireiškė stambūs nuomonių skirtumai, interesų ir idėjų susikirtimai; ir kasdien šita kova darosi aštresnė.

Milžiniškoje savo daugumoje mes, Amerikos lietuviai, pritarėme visa širdžia tiems taikos principams, kuriuos Vakarų demokratijų vadai išreiškė Atlanto Čarteryje, pripažindami teisę kiekvienai pavergtai tautai atgauti savo laisvę ir, pasmerkdami svetimų žemių grobimus bei valstybių sienų keitimus be gyventojų sutikimo. Šituose papareiškimuose mes matėme išsgelbėjimo viltį mažoms, nekaltai karo vėsulos ištiktoms tautoms ir jų tarep mūsų gimtajam kraštui, Lietuvai.

Bet šitų demokratinių principų įgyvendinimui stovi skersai kelio galingos kliūtys, kurios turės būti nugalėtos, kad suvargintos žmonijos troškimai išsipildytų. Mūsų pareiga yra prisidėti kuo galint prie šio didelio darbo, kaip kad mes dėjomės prie karo laimėjimo. Ne tiktai kiekvienas paskirai, kaip demokratinės šalies piliečiai, bet ir organizuotu būdu mes turime kelti savo balsą už teisybę, žmoniškumą ir tautų laisvę, be kurių taika negali būti tvirta.

Mūsų tėvų žemė, Lietuva, dar tebėra okupuota svetimomis armijomis, nors ji niekam karo neskelbė. Joje šeimininkauja svetimos valstybės pastatyta valdžia. Jos gyventojus persekioja ir terorizuoja iš svetimos šalies atsiųsti policininkai ir žvalgybininkai. Prievartos keliu jai brukama politinė, ekonominė ir socialinė santvarka, kuri yra priešinga jos gyventojų įsitikinimams ir norams.

Tūkstančiai Lietuvos sūnų ir dukterų buvo prieš ketverius metus pagrobti iš namų ir pasibaisėtinose sąlygose, išgabenti į Sibiro tundras ir Turkestano tyrlaukius badauti ir mirti. Kiti tūkstančiai Lietuvos vyrų ir moterų, vokiečių okupacijos metu, buvo išvežti į darbo stovyklas Vokietijoje. Sovietų armijai pernai metais vėl įsiveržus Lietuvon, minios žmonių, bijodamos patekti sovietų katorgon, leidosi bėgti į vakarus, ir didelis skaičius jų šiandena vargsta įvairių šalių prieglaudos vietose.

Ne vienus tiktai lietuvius ištiko šita baisi katastrofa. Kenčia ne mažiau jų kaimynai, latviai ir estai; kenčia milionai kitų tautų žmonių — ypač tų, kuriems likimas lėmė gyventi žemėse, gulinčiose tarp dviejų agresingų imperijų, Vokietijos ir Rusijos. Bet šita tautų tragedija gali pasibaigti visišku jų sunaikinimu, jeigu demokratinės valstybės, laimėjusios karo pergalę, nesuskubs joms ūmai suteikti pagalbos. Mes turime jas raginti. Turime reikalauti, kad Jungtinės Valstybės drauge su savo sąjungininkais priverstų pasitraukti iš Lietuvos tuos, kurie ją engia ir kėsinasi pavergti.

(Pabaiga ant 4 pusl.)

Binhamtone Mirė Žymus Veikėjas Antanas Adomaitis

Jis Aktyviai Dalyvavo Tautiniam Darbe

Mūsų korespondentas A. Lepa pranešė iš Binghamton, N. Y., jog sekmadienyje, rugsėjo 23 dieną tapo palaidotas žinomas veteranas darbuotojas Antanas Adomaitis, priklausęs A. L. T. Sandaros 64 kuopai, TMD. 15 kuopai ir SLA. 50 kuopai. Pastaruoju laiku vėlionis atstovavo Sandaros kuopą Binghamtono Lietuvių Taryboje.

Mirties priežastimi buvo širdies liga. Paliko nuliūdime žmoną Pranę, dukteris Birutę, Genovaitę ir seserį Barborą Kasteinienę. Jis buvo kilęs iš Krakenavos valsčiaus, Panevėžio apskr. ir į šią šalį atvyko 1911 metais. Antanas Adomaitis buvo nuoširdus lietuvis ir pastaruoju laiku dirbo kiek išgalėdamas nepriklausomos Lietuvos atstatymui. Gaila, kad mirtis sutrukdė tolesnę jo veiklą.

Jo laidotuvėse dalyvavo skaitlingas burys žmonių, kurių tarpe buvo vėlionio artimieji, draugai ir pažįstami.

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

Kas Yra Užpakalyje Tų Nesusitarimų?

Pagaliau, kaip žmonės sako, yra pradeda išlįsti iš maišo. Sovietų Rusijos tikroji politika ir siekimai aiškiai pasirodė penkių užsienio reikalų ministerių konferencijoje Londone. Daugelis amerikiečių, kurie pirmiau negalėdavo atsigerėti Sovietų Rusija, dabar pamatė kad ji nėra raudonų aniolų su baltais sparnais. Gal būt padėtį Europoje pradės trupučiuką kitaip įvertinti ir atsakomingi žmonės Washingtone. Tą, ką lietuviška spauda Amerikoje jau ilgoką laiką kartoja ir įspėja — ima pasitvirtinti.

Kivirčiai Londone tarpe dviejų demokratinių šalių iš vienos pusės ir Sovietų Rusijos — iš kitos, tęsiasi be paliovos. Sovietų užsienio reikalų komisaras Molotovas atvyko į Londoną ne kalbėtis ir svarstyti, bet diktuoti. Su Anglija ir Amerika jis bando elgtis taip, kaip su nugalėtos Suomijos atstovais, kuomet tieji nuskrido į Maskvą prašyti taikos. Ko Stalinas reikalauja, tas turi būti išpildyta. Ką jis užgrobė, arba kur raudonoji armija įžengė, tie plotai turi pasilikti rusų kontrolėje.

Tuo būdu apverčiamas aukštyn kojom ne tik Atlanto Čarteris, bet ir priimtosios San Franciske Jungtinių Tautų organizacijos statutas, kurį užtvirtino pati Sovietų Sąjunga. Ne gana to, Maskvos imperialistinė politika nušluoja nuo žemlapio visą eilę nepriklausomų valstybių ir grąsina persimesti į Afriką ir Aziją.

Akyvaizdoje šių faktų, anglai ir amerikiečiai gerokai susirūpino ir nusprendė sudaryti vieną frontą prieš naują rusų agresiją. Prie jų, matomai, prisidėjo prancūzai. Tuo būdu trys demokratinės šalys savaime sudarė taikos koaliciją, kuri diplomatinėmis priemonėmis bando sustabdyti sovietišką agresiją.

Jei tokie nesusitarimai tęsis ir toliau, tai Europoje gali visko atsitikti. Anglija ir Amerika, remiama kitų šalių, sudarys tokį bloką, per kurį jokiu būdu negalės peršokti Stalinas.

Susitvėrė Pasaulinė Žmogaus Teisių Lyga

Prieš keleta dienų New Yorke susitvėrė nauja organizacija, kurios tikslas yra ginti demokratiją ir pamatines žmogaus teises visame pasaulyje, pasiremiant amerikiečių "Bill of Rights" principais. Pirmininku šios Lygos yra pasižymėjęs kongresmanas iš Wisconsino Alwin E. O'Konski.

Į ją bus priimami įvairios kilmės amerikiečiai. Iki šiam laikui jau įstojo atstovai sekančių tautybių: estų, suomių, latvių, lietuvių, lenkų, slovakų, vengrų ir serbų. Būtų gerai, kad į lygą įeitų keliosdešimts grupių, sukaupdama aplink visus laisvę gerbiančius ir ją ginančius žmones.

Demokratija šiandie pergyvena lemiamą momentą. Šiaip taip apsigynusi nuo vieno pavojaus — nazių, ji staiga sutiko kitą priešą. Be organizuotos ir sutartinos akcijos; be drąsios kovos už jos ekzistavimą demokratija bent pačioje Europoje gali sukniubti ir pralaimėti. Štai del ko reikalinga visiems laisvę mylintiems žmonėms burtis ir gintis nuo naujo pavojaus demokratijai.

Trupučiuką Pažvelgus į Istoriją

Svarstant lietuvių tautos išlikimo problemas, nenoromis nuslenkame ir į tolimesnę praeitį. Gal būt dėl to ir kun. Dr. K. Gečys neseniai paskelbė Brooklyno "Amerikoje" ilgesnį straipsnį apie Katalikybę ir Lietuvybę. Tame straipsnyje jis bando įrodyti jog tik katalikų tikėjimas išgelbėjo lietuvių kalbą nuo pražūties. Vienoje vietoje jis sako:

> "Katalikybė nuo pirmos savo ekzistavimo dienos Lietuvoje pagerbė lietuvių kalbą ir tuo būdu padėjo pagrindą lietuvių tautinei kultūrai. Katalikų Bažnyčia nors savo pagrindu ir kosmopolitinė, pirmą kartą prabilo Lietuvoje oficialia kalba. Tai ji padarė paties didžiojo Lietuvos kunigaikščio lūpomis. Jogaila, kaipo savo tėvynės misionierius, mokė lietuvius maldų lietuviškai ir šiuos pagrindinius tikėjimo dalykus pats išvertė į lietuvių kalbą."

Tas viskas, beabejo, gražiai skamba. Tačiau nesunku įžiūrėti, kad išskyrus blizgučių, tikrenybė visai kitaip atrodo. Kad Jogaila prabilo į lietuvius jų kalboje, tame nieko nuostabaus, nes tais laikais Vilniuje kitaip ir nekalbėjo. Bet kas atsitiko vėliau?

Kun. K. Prapuolenis, savo knygoje "Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje", nurodinėja jog atvykę į Lietuvą lenkai dvasiškiai nemokėjo vietinės kalbos. Pirmutinis Vilniaus vyskupas nesuprato lietuviškai. Ir vietoj kad patiems mokintis lietuviškai, jie kitus ragino išmokti lenkiškai ir užmiršti tą pagonų kalbą.

Tokie tai yra istoriniai faktai. Ar jie mums tinka, ar ne, tai kitas klausimas. Tačiau visai priešingai yra dabartinėje Lietuvoje. Šiuo laiku bažnyčia ir dvasiškija kovoja prieš bolševizmo bangą ir terorą. Tuom pat sykiu ji drąsiai gina ir lietuvybę.

Kivirčiai Del Elgesio Su Okupuotais Vokiečiais

Vokietijos okupacija, pagal priimtąjį Jaltoje planą, ant popierio buvo gera, bet praktikoje pasirodė ne visur išmintinga. Sovietų Rusija, pasiėmusi didesnę zoną negu ji buvo užkariavusi, pradėjo skiepyti vokiečiams komunizmą, dalinti dvarus, naikinti dirbtuves, apiplėšti miestus, kaimus ir privatinius namus.

Kitoje pusėje, amerikiečių ir anglų zonoje buvo noras išauginti demokratinį judėjimą. Tačiau, vartojamos priemonės buvo tokios, kad ir senieji demokratijos gynėjai Vokietijoje, galėjo nusistebėti.

Amerikiečių administratorių tarpe kilo pasipriešinimas tokiam elgesiui su užkariautais vokečiais. Ypatingai aštriai išėjo gen. Patton, Bavarijos gubernatorius. Bet jo per didelį "kalbėjimą" pasmerkė aukštesni už jį ir visas dalykas pasilieka neaiškioj padėtyje.

Apžvalga...

REIKALAUJA IŠTRAUKTI KARIUOMENĘ IŠ VOKIETIJOS

Chicago Daily Tribune, atsiliepdamas į gen. Eisenhower pareiškimą, kad Amerika yra pasirengusi sumažinti savo okupacinę kariuomenę iki minimum, jeigu tą patį padarys Sovietų Rusija, Anglija ir Prancūzija, parašė:

> "Jeigu mūsų nusistatymas yra pasilikti Vokietijoje tol, kol kiti joje bus, tai gali atsitikti taip kad mes negrąžinsime savo armijos per metų metus ir tuo būdu tapsime vykintojais tos programos, kuriai nepritaria Amerikos žmonės".

Bet jei amerikiečiai ištrauktų iš Vokietijos savo kariuomenę pirm negu Europa bus aptvarkyta, tai Maskva galės daryti ką ji tik nori, nes nebeliks jėgos, kuri galėtų pasipriešinti Sovietams.

VISKAS JAU YRA TVARKOJ

Gerokai pakrypęs į kairę savaitraštis "New Republic" rašydamas apie Lenkiją ir Balkanus, bando nuraminti savo skaitytojus:

"Laisvi, demokratiški rinkimai, dalyvaujant visoms antifašistinėms partijoms, yra užtikrinta. Spaudos laisvė ir progos užsienio korespondentams tėmyti ir raportuoti yra garantuotos..."

Taip, garantuotos ketveriopai, tik niekas garantijų nepildo!

BOSTONO LIETUVIAI RUOŠIASI DIDŽĄJAM KONGRESUI

Mūsų korsepondentas pranešė, jog So. Bostono Lietuvių Piliečių Kliubas turėjo savo susirinkimą rugsėjo 20 dieną. Apsvarsčius bėgamus reikalus p. J. Tuinila pakvietė šią draugiją dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese Chicagoje. Pakvietimą visi nariai priėmė entuziastiškai ir nutarė kongrese dalyvauti. Atstovų rinkimas įvyks sekamam susirinkime.

Beabejo šio kliubo pėdomis paseks ir kitos Bostoniečių organizacijos.

TREMTINIŲ STOVYKLOSE BELIKO TIK LENKAI IR BALTAI

New York Times korespondentas pranešė, jog repatriacija tremtinių iš Vokietijos jau baigiama. Iš viso grąžinta į įvairias šalis 5,232,000 žmonių; jų tarpe virš dviejų milionų rusų.

Bet stovyklose pasilieka dar 822,000 lenkų ir apie 300,000 lietuvių, latvių ir estų, kurių esą laikinai nebus galima deportuoti, nes ie jokiu būdu nesutinka vykti į Sovietų okupuotas sritis. Reiškia, dar vienas Molotovo reikalavimas nebus priimtas.

KS. STRUMSKIS SIEK TIEK PAAIŠKINA

Prisiųstame iš Brooklyno laiškelyje senas mūsų darbuotojas Ks. Strumskis primena, jog ne visi tautininkai sutinka su tuo SLA. "sleitu", kurį buvo sudarę neva tautininkų vardu New Yorke. P-no Ks. Strumskio manymu, dauguma tautinio nusistatymo veikėjų stoja už seną SLA. Pildomą Tarybą, išskyrus vieną vietą, bet ir jai dar nėra nustatyta kandidato.

Pranešimai iš kitų kolonijų rodo, kad SLA. nariai šį kartą yra linkę stovėti už "senuosius" kandidatus, nes varžytinėms ir peštynėms šiuo laiku nėra prasmės. Ypatingai, kai ant rankų turime konversijos problemą.

Dain. Polina Stoškiutė Visur Pageidaujama

Mass. lietuvaitė, operos dainininkė Polyna Stoškiūtė bus labai užimta šiam sezone. Ji apvažiuos su Conn. Opera Co. visą eilę miestų, sustodama pirmiausiai Worcesteryje, kur lapkričio 15 dieną statoma opera "Madame Butterfly". Pabaigoje rugsėjo ir spalio mėnesyje ji pasirodys New Yorke operetėje "Čigonų Baronas". Beto, jai ruošiama visa eilė koncertų.

Sovietų Rusijoj paskelbtas dekretas kuriuomi mobilizuojami berniukai ir megaitė nuo 14 iki 18 metų "mokinimui pramonės srityje."

PER MANO KOŠTUVĄ

Tula mergina nusiskundė: "Aš pasakiau savo vaikinui, kad labai mėgstu gėles ir sekančią dieną jis man atnešė maišiuką sėklos..."

Clevelando "Dirvoje" užtinkam kaikurių asmenų nusiskundimą, kad jų nepakvietė į šaukiamą Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje. Del to, girdi, jie ir nedalyvaus tame Kongrese.

Bet, vyručiai, jūs neješkokite atskirų pakvietimų, bet gaukite iš draugijų mandatą. Kongresas juk nebus "hand picked" sueiga.

Vienas lietuvis kareivis, būdamas Berlyne, pardavė raudon armiečiams kaikuriuos asmeniškus dalykus ir atsivežė į Chicagą 250,000 rublių.

Jis manė būsias turtingas, bet čia jam už tą krūvą rublių siūlo tik keletą dolerių.

Vargšas uždirbo kaip Zablockis ant muilo!

Kai amerikiečiai pasiunčia į Sovietų okupuotus kraštus muilo, kavos, cukraus ir konservuotos žuvies, tai vietiniai komisarukai paskelbia tą viską "liuksusiniu" arba prabangos dalyku. Vietoj, kad išdalinti žmonėms, jie pasiima patys ir sudoroja.

Reiškia, jie yra nauja bolševikų šlėkta!

Po pereito karo didžiosios demokratijos siūlė visoms mažoms tautoms laisvę ir savistovumą.

Po šio karo tos pačios demokratijos susirūpino kaip atimti tą laisvę be didesnio sąžinės griaužimo.

Man rodos, jog kai sunkiau buvo gauti mėsos ir sviesto, tai skaniau pavalgydavom negu da bar, kai visko užtektinai atsiranda.

Jau kelios moterėlės man nusiskundė nebegalinčios įtikti vyrams su valgiais. O kas bus toliau, tai tik vienas Aitvaras žino!

Mūsų valstijos sekretorius Byrnes dabar patyrė ką reiškia žodis Molotov. Išvertus į mūsų kalbą "Molotov" būtų kūjis, kuris Londono konferencijoj bandė suploti kitų šalių diplomatus.

Jeigu tarp moterų ir vyrų ištikro yra lygybė, tai aš sakyčiau, kad vyrai gali pradėti ir baigti karą, o moterys privalo derėtis del taikos.

Jos kuogreičiausiai išrištų sienų ir valdžių klausimą, kad plačiau ir ilgiau pasikalbėjus apie "dreses" ir skrybelaites.

Arba visai veng žmonių, arba laikyk juos kvailais, tame skaičiuje ir save. — Arabų patarlė.

Bolševikų "Vilnis" aną dieną parašė:

"Lietuviai, kurie yra demokratiniai nusistatę, turėtų apvienyti savo jėgas prieš vis labiau keliantį galvą fašistinį elementą..."

O aš dar norėčiau pridėti, kad didžiausiais fašistais šiandie virto... komunistai. — **Eolas.**

Laiko Supratimas

Prie krautuvės žmona pasakoja vyrui:

— Palauk čia vieną minutę, aš sugrįšiu už pusvalandžio.

AR BUS LEMTA

Klajodamas pėdoms tremtinio
Tarpe žmonių man svetimų,
Ilgėjaus krašto aš gimtinio,
Seniai apleistųjų namų.

Griuvėsiai riogso palei kelio;
Širdis nelaisvėj pririšta,
Ir ateitis sunki bedalio
Krutinę slėgia kaip našta.

Ir kai sargybiniai neslanko;
Šviesoj žvaigždelių tik vienų —
Svajonėj patyloms aplanko,
Draugužė jaunesnių dienų.

Ji šnabžda man apie tą šalį,
Kurioj nebuvo dar kančių,
Ir apie artimą Užpalį;
Laukus išmargintus kviečių.

Kur augo skaisčios žemės gėlės,
Švelniai bučiuojamos drugių,
Pavasariniai sodai kėlės
Ir plakės bangos iš rugių.

Ir visa kas man buvo šventa
Mačiau svajonės akimis...
Kažin, kažin, ar dar bus lemta
Pasimatyti su jumis! — **V. B.**

Originališki Lietuvių Kalbos Išsireiškimai

Ar Dar Prisimenate Tokius Sakinius?

Lietuvių kalba turi nemažai originalių pasakymų, kurie suteikia jai svarbią vietą kalbų šeimoje. Nemažai tokių posakių esame girdėję Lietuvoj maži būdami, tik patiems nebe lengva prisiminti. Štai jie:

Jis gimė per Kalėdas (Kalėdų metu).

Rytoj čia bus šokamas vakarėlis (įvyks vakarėlis).

Teatre buvo sėdimų ir stovimų vietų (užteko vietų).

Po vieną valgomąjį šaukštą liepta gerti iš to vaisto (gerti po šaukštą vaistų).

Jam doleris pamestini pinigai tėra (doleris nieko nereiškia).

Tokie išsireiškimai yra savotiški ir juos ne taip lengva sugaudyti kasdieninėj kalboj.

Gilus vanduo sriauniai nebėga.

Mokslo Kampelis

Dalykai Apie Kuriuos Verta Žinoti

Septyni senojo pasaulio stebuklai skaitėsi: Egipto Piromidės, Kabanti Sodai Babilonijoj, Dievo Zeus Stovyla Olimpijoj, Artemus Šventovė Efezuose, Mauzolejus (paminklas ant kapo) Halicarnasse, Rhodes Stovyla, Babilonijos Bokštas.

Lietuvos poetas L. Kondratavičius sukūrė savo geriausius veikalus gyvendamas 1853-1861 grafo Tiškevičiaus dvare Boreiniuose, 10 mylių į pietus nuo Vilniaus.

Brangieji akmenys yra ypatingos sudėties ir kristalinės formos mineralai, kurie stipriai žiba, turi gražias spalvas, skaidrūs, pakankamai kieti, pastovūs kad būtų galima juos šlifuoti, skaldyti nepakeitus jų ypatybių.

Brangiais akmenimis skaitomi: deimantas, rubinas, smaragdas, safuras, topazas, opalas ir keliasdešimts kitų.

Jau apie 4,000 metų prieš Kristų Babilonijoj buvo meistrai, kurie šlifuodavo tuos akmenis.

Tik Sužieduotinė

— Kodel nepasveikinai p-lės Pumpuriūtės?

— Kad ją mažai pažįstu.

— Bet juk buvai su ja susižiedavęs.

— Tai ir viskas!

PASKOLOS DAROMOS
ant Pirmų Morgičių
už pigesnį nuošimtį—be komišino
PAS

MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Ass'n of Chicago
2202 WEST CERMAK ROAD Telefonas CANal 8887
BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas

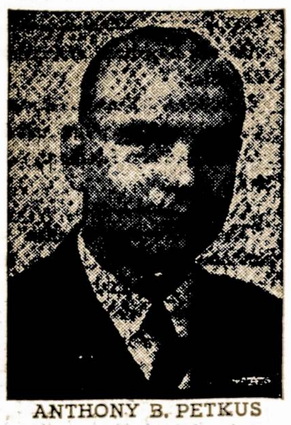

ANTHONY B. PETKUS

Nuliudimo Valandoj
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
Laidotuvių Direktorius
DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS JŪSŲ PATOGUMUI:
6812 So. Western Avenue, Chicago
Telefonas GROvehill 0142
1410 So. 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICero 2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

Apie Įvairius Dalykus

Maldaknygė, Kurią Lietuviai Vartojo Per 100 Metų

Ilgiausiai lietuvių tarpe išgyvenus maldaknygė buvo atspausdinta maždaug 1753 metais Vilniuje, Pranciškonų spaustuvėje. Ją parašė kun. M. Olševskis, pavadindamas "Broma Atverta ing Viešnastį". Ji susilaukė 20 leidimų ir paskutinį kartą buvo spausdinama 1851 metais.

Kadangi toje maldų knygoje daugiau negu pusė žodžių buvo lenkiški, tai ji daugiau negu kas kitas sugadino lietuvių bažnytinę kalbą. Vyskupas Valančius bandė tą knygą ištaisyti, bet pranciškonai nesutiko, kad šventi žodžiai būtų keičiami "pagoniškais".

Šešiolika Tūkstančių Tapo "Koliekais"

Karinės įstaigos Washingtone apskaitliavo, jog tarpe mūsų kareivių 16,000 yra tokių, kurie sugrįž be rankos ar be kojos. Daugiausiai, 14,000 tenka armijai, du tūkstančiai marinams.

Bet per tą patį laiką civilių tarpe tokių nelaimių pasitaikė daug daugiau, ypatingai karo dirbtuvėse.

Visas Miestelis Negali Ramiai Miegoti

Wildcat Hollow miestelyje, Penn. gyventojai tapo išgąsdinti vienos bezdžionės, o gal but gorilos, kuri neprašoma atvyko į pikniką ir pasigrobus trejetą išvirtų kornų nubėgo į kalnus.

Žmonės pradėjo nerimauti. Nakties metu uždaro visus langus, o iš ryto lydi su šautuvais ir pagaliais vaikus į mokyklą. Tuom tarpu toji "baisi" bezdžionė sverianti tik 100 svarų ir pati bijosi žmogaus.

Gal Būt Tas Pamokins Jį Išminties

Romantiškai nusiteikęs James Williams, 61 metų, gyvenąs Cedar Rapids, Iowa keturoliką kartų buvo vedęs ir tiek pat kartų persiskyręs. Visą laiką jis didžiavosi tuom, kad nei vienai buvusių žmonų nemoka alimonijos.

Bet štai neseniai jis per paštą susipažino su Augusta McGary, kurią vedė kaipo penkioliktą žmoną. Persiskiriant ji irgi nereikalavo alimonijos, tačiau apleisdama jį surado paslėptus 1,968 dolerius ir išsinešė. Kitoje vietoje buvo paslėpta $1,000, vienok to ji neužtiko.

Profesorius Pranašauja Rojų Žemėje

Chicagos Universiteto prof. Ogburn tikrina, jog atominės energijos pažabojimas atneš daug gero. Fizinio darbo veik nereikės atlikti; kūras ir šviesa bus už dyką. Rašomos mašinėlės pačios spausdins raides. Telefonus ir radio galėsime nešioti "kamzelkos" kišeniuje. Maisas bus sudėtas į kapsules ir jo nereikės kramtyti. Vienu žodžiu, žmonės gyvens kaip rojuje.

Bet minėtas profesorius nepaaiškina kas atsitiktų jeigu į tą rojų įsibriautų naujas žaltys, kokio nors žiauraus diktatoriaus pavidale. Su tokiais išradimais jis galėtų visus pavergti. Tuomet laimingai gyvenančiai demokratijai reikės nešdintis į mėnulį.

Kanadiečiai Susirupino Am. Lietuvių Kongresu

Žymus Toronto, Kanada, lietuvių veikėjas J. Novogrodskis rašo:

"Užgirdę apie šaukiamą Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje, pakilo ir mūsų veikėjų upas. Draugijos ruošiasi rinkti delegatus ir pasiųsti į Kongresą. Mes irgi gelbėsime kad Kongresas būtų skaitlingas ir našus darbais.

"Labų dienų visiems, kuriuos tik pažįstu. Taip pat širdingiausiai linkiu jums kuogeriausių pasekmių Lietuvos išlaisvinimo darbuose."

Nesmagios Žinios iš Leituvos

Detroitietis, "Sandaros" skaitytojas Juozas Šniras gavo laišką iš Lietuvos, kuriame pranešta, jog jo brolis Kazimieras, Ukmergės apskr., mirė "lauke". Taip pat primenama, jog karo liepsna sunaikinusi visus jų namus ir žmonės ten gyvena be pastogės.

Brocktono Majoras Buvo Garbės Pirmininku Drabužių Vajaus K-tete

Brocktono lietuvių organizacijos buvo surengusios rugsėjo 19—22 dienose drabužių vajų nukentėjsiems nuo karo lietuviams. Vajaus komiteto pirmininku apsiėmė būti Brocktono miesto majoras Joseph Dawney, kuris ragino visus be skirtumo kilmės paremti mūsų vargstančius tautiečius.

Daugelis amerikiečių sutiko įeiti į tą komitetą ir gelbėti lietuviams. Policijos ir gaisrininkų stotys priiminėjo drabužius ir avalinę. Kiek galima spėti, tai ir vajaus pasekmės buvo kuo geriausios. — **R. T.**

Parėmė Lietuvos Gelbėjimo Akciją

Aukos Amerikos Lietuvių Tarybai

V. Mikušauskas, Baltimore, Maryland ---------- $ 1.00
SLA. 4-tas Apskritys, Conn. Valstijoje ---------- 100.00
LRKSA. 121 kuopa, Springfield, Ill. ---------- 5.00
ALT Skyrius Rockford 68.50
Nuo Bendro Lietuvių Parengimo Komisijos --- 69.25
Wm. Milush, Melrose Park, Ill. ---------- 5.00
V. Dambrauskas, Chicago 10.00
P. J. Kubert, Mahanoy City, Pa. ---------- 15.00

Už visas aukas širdingai dėkojame!

A. Bajarunas, Chicago $ 5.00
Lietuvių Nepriklausomas Kliubas, Du Bois, Pa. 100.00
Šv. Kryžiaus Parap. Moterių D-ja, Dayton, Ohio ----- 33.52
Mrs. Pauline Dambrauskas, Dayton, Ohio ---------- 10.00

Kada Bus Galima Keliauti Vandenynais?

Valdžios atstovai Washingtone pareiškė, jog civiliai žmonės galės plaukti laivais per Atlantiką tik apie vasario mėnesį, sekančių metų. Iki tam laikui didieji pasažieriniai laivai bus užimti kareivių ir visokios medžiagos vežiojimui.

Nėra namų, be dūmų.

Nauja Valdyba D. ir G. Postui

Dešimtas Komandierius Buvo Įvesdintas

Darius-Girėnas Post No. 271, American Legion, šeštadienį, rugsėjo 22 d. savo rūmuose, 4416-20 S. Western Ave., surengė iškilmingą naujos posto valdybos 1945-6 metams įvesdinimą, kuriame, be eilinių narių-legionierių, dalyvavo daug žymių svečių iš Amerikos Legiono Ketvirto Distrikto, kaimyninių postų, laikraščių redaktorių, korespondentų ir tt.

Šiam paveiksle matome 4-to Distrikto komandierių, Morris Green, įteikiant kujalį (gavel) dešimtąjam naujam posto komandieriui Pranui Pumpučiui. Juozas A. Rachus (antras iš kairės sėdi), apleidžiantis vadas, su šypsena siunčia linkėjimus naujam komandieriui. Juozas Judickas, Senior Vice-Commander ir šale jo, D. Sebastian, Junior Vice-Commander, laukia eilės toms garbingoms poste pareigoms. Jonas Pachankis, adjutantas (paskutinis dešinėje) rekorduoja visus įvykius.

Atvaizde sėdi iš dešinės į kairę: Phomas Blazina, Sergeant-at-Arms; Past Commander, Joseph A. Rachus; Joseph M. Judickas, Senior Vice-Commander; Dan Sebastian, Junior Vice-Commander; John W. Pachankis, Ajutant.

Stovi: Past Commander, Wm. Sebastian; Past Commander, Joseph Kibort; 4th District Morris Green; Commander, Frank Pumputis; John Karalaitis, Finance Officer; Past Commander, Joseph A. Mickeliunas, Publikacijos Vedėjas.

Užnugaryje, prie sienos, matome Darius-Girėnas Post 271, American Legion, tarnybos vėliavą, kurioj randasi 64 paprastos žvaigždės ir 3 auksinės — Gold Stars.

IN MEMORIAM TO SABINA SHOLIS

— 1945 —

For you there is no song...
Only the shaking
Of voices to sing; the
Sounds of strong voices breaking.

Strange in my mind appears
The thread of friendship broken.
There are memories of good talk
And laughter and tears;
Yet to-day — only the tears
Have spoken.

Wanda Byanskas.

Kas Gali Suteikti Tokius Paliudymus?

Tremtiniams Gelbėti Komisijos Pranešimas

Pastaruoju laiku, tiek Tremtiniams Gelbėti Komisija, tiek Social Service Bureau, gauna daug laiškų su prašymais suteikti "Affidavit of Support" įvažiavimui į Ameriką.

Nesusipratimam išvengti, pranešame, kad nei Tremtiniams Gelbėti Komisija, nei Social Service Bureau "sponsoriais" būti negal, nes pagal U. S. Imigracijos patvarkymus, organizacijos, draugijos ar įstaigos "Affidavitus" išdavinėti negali.

"Sponsoriais" Tegali Būti Giminės ar pažįstami

Artimi giminės pageidaujami **pirmon eilėn**, nes juo tolesnė giminystė, juo didesni apsunkinimai ir formalumai.

"Affidavit of Support" formas Social Service Bureau siunčia pagal pareikalavimą.

Tremtiniams Gelbėti Ko-jos
Pirm. — J. V. Grinius
Sekr., Alena V. Devenienė
Social Service Bureau
Vedėja — M. M. Kižytė.

Apie Ožius, Kurie Eidami Bando Surėžyti Dangų

Apie visokius nenuoramas ir triukšmautojus Lietuvos žmonės sakydavo: "Eina ožys rėkdamas, dangų ragu rėžydamas."

Dabar tokių oželių nemažai priviso vienam kitam "tautininkų" laikraštyje ir tie užriestaragiai, manydami, jog jie ne tik svietą valdo, bet ir patį dangų ragais raižo, sudaro šiuo laiku įkiriausį elementą.

Ypatingai jie mėgsta kabinėtis prie sandariečių, kurie Lietuvos gelbėjimo akcijoje dirba išvien su kitomis grupėmis. Negalėdami niekur patys pritikti, tie oželiai landžioja po mūsų daržą, jėškodami kopūstų ir norėdami padaryti daugiau "iškados". Tą jie jau daro nuo pat pagarsėjusio perversmo 1926 metais.

Kaipo geri šeimininkai, kuriems rūpi išauginti gražūs daržai, sandariečiai neprivalėtų toleruoti tokių oželių ir kai jie daro kokią nors žalą mūsų visuomenei, tuojau be jokių ceremonijų vykime juos iš daržo.

— **Gervė.**

Reikalinga Taip Taip Kaip ir Visados!
Poilsiui Prižiūrėt
Šaukite savo Karo Tarnybos Korpuso Ofisą
WABash 0528

"A! Nesugaiščiau Nei Valandos Del To!

Dėka Mano Elektrikinio Pečio Galiu Pagelbėt Pailsio Vietoj"

"Aš nesugaiščiau nei valandėlės gelbėjime mažyčiams meno ir dailidystės amate. Ir aš turiu toms pareigoms ačiu mano automatiškam elektrikiniui Pečiui. Ir štai kaip tas atliekama:

Pirm išėjimo iš namų, aš įdedu maistą į pečių, užtaisau automatišką "timerį", kuris kontroliuoja šilumą ir išeinu. Kuomet aš grįžtu namo, valgis gatavas tik dėk ant stalo ir valgyk. Taip gaminant valgį jis būna labai skoningas ir sveikas, nes maise pasilieka visos gerosios kokybės. O kaip tai yra skanu.

Taip, elektra virimas yra lengvas, švarus ir ekonomiškas! Taigi dabar jau planuokite įsigyti tokį elektrikinį pečių, kuomet tik juos bus galima gauti."

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

MARGUTIS
"DIENŽODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932
1450 Kil. — 12 METAI
WHFC
(1450 Kil.)
Sekmadieniais — 1 val. popiet.
Darbo Dienomis — 9:30 v. v.
PENKTADIENIAIS NUO
7 iki 8 val. vakare

Phine Republic 5550
A. N. MASULIS & Co.
REAL ESTATE
LOAS - RENTING - INSURANCE
Since 1916 in Business
6641 S. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

Monarch Liquor Co.
N. KANTER, Sav.
Specialėmis Kainomis
Čia Galite Gauti Degtinės, Brundės, Rum, Gin, Vyno Kordialų Įvairiausių Rūšių.
3529 So. Halsted St.
Phone YARds 6054

A. L. KUCHTA
Diamonds, Jewelry, Watches and Silverware
Complete Line of Gifts
EXPERT WATCH REPAIRS
2421 W. 47th St. – Phone Virginia 0990

MARIAN I. AST
WATCHMAKER and JEWELER
Musical Instruments Finest Cutlery
4618 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 2184

Telephone SOU. 3141
BORIS BEVERAGE CO.
JUOZAS ARLAUSKAS ir JUOZAS SKIENDIELIS
SAVININKAI
PRISTATOM TONIKĄ IR VISOKIOS RŪŠIES ALŲ BALIAMS, VESTUVĖMS IR VISOKIOMS KITOMS PRAMOGOMS Į NAMUS IR Į SALES.
VISAIS REIKALAIS KREIPKITĖS PRIE
BORIS BEVERAGE CO.
220 E Street So. Boston, Mass.

LINKSMIAUSIA UŽEIGA BOSTONE, TAI YRA
SOUTH BOSTON CAFE
V. BALIUKONIS, Sav.
Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstaigoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmai Laiką Praleisti.
SO. BOSTON CAFE
260 Broadway So. Boston, Mass.

SMAGI, JAUKI IR MALONI UEIGA
SILVER CAFE
S. ZAVADSKAS, Sav.
Čia Galite Gauti Geriausius Gėrimus ir Kartu Laiką Linksmai Praleisti.
KVIEČIAMI VISI LIETUVIAI ATSILANKYTI!
SILVER CAFE
324 Broadway So. Boston, Mass.

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —
A. ČIŽAUSKO
248 "E" Street So. Boston, Mass.

CLAM HOUSE
A. ČIŽAUSKAS, Sav.
Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į Minėtą Užeigą. Čia Rasite Geriausių Valgių ir Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:
585 Grove – Rout 128 – Braintrie, Mass.

Amerikos Lietuvių Taryba Atsišaukia Į Visas Draugijas ir Kolonijų Veikėjus

(Tąsa nuo 1 pusl.)

Turime reikalauti, kad visokios okupantų armijos ir žvalgybos būtų iš Lietuvos pašalintos; kad Lietuvoje būtų atsteigta žodžio, spaudos, susirinkimų ir organizacijų laisvė; kad visiems ištremtiems, jėga išgabentiems į užsienį arba pabėgusiems nuo okupantų smurto žmonėms būtų suteikta proga sugrįžti į savo tėviškes be baimės keršto arba persekiojimo, ir kad Lietuvos žmonėms būtų leista laisvu ir teisingu balsavimu išsirinkti savo valdžią.

Mes turime reikalauti, kad būtų kaip galint greičiau atstatyta laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuvos Respublika. Teisės atžvilgiu Lietuva dar tebėra nepriklausoma valstybė. Ji turi pasidaryti nepriklausoma ir tikrovėje.

Mes žinome, kad to trokšta Lietuvos žmonės ir kad jie dėl savo krašto laisvės yra pasiryžę kovoti iki mirties. Mūsų pareiga jiems padėti — ne tiktai paremiant teisingus jų siekimus, bet ir teikiant tiesioginę pagelbą jiems įvykdyti.

Turime jiems padėti apginti Lietuvos teises tarptautinėse konferencijose. Turime sušelpti jų organizacijas ir spaudą. Turime suteikti jiems galimybę pasiųsti geriausius savo atstovus į būsimą Taikos Konferenciją.

Šitiems tikslams Amerikos Lietuvių Taryba šaukia visuotiną Amerikos Lietuvių Kongresą, kuris įvyks šių metų lapkričio 29 ir 30 dd. ir gruodžio 1-mą, Chicagoje, Congress Hotelyje (500 S. Michigan Ave.).

Visos lietuvių organizacijos— politinės grupės, susivienijimai, susišelpimo draugijos, kucpos, klubai, kultūrinės organizacijos ir laikraščių redakcijos — yra šiuomi kviečiamos rinkti delegatus į šį Kongresą ir skirti pagal išgalę aukas Lietuvos išlaisvinimo reikalams.

Delegatų rinkimams siūloma šios taisyklės:

Organizacijų centrai, iš kurių yra sudaryta Amerikos Lietuvių Taryba, skiria po 3 atstovus; ALT. skyrių komitetai ir draugijų sąryšių komitetai kolonijose — po 3 atstovus; laikraščių redakcijos — po 1 atstovą; draugijos, kuopos, klubai ir tt. — 1 atstovą (nežiūrint, ar draugija įeina į ALT. skyrių arba draugijų sąryšį, ar ne); renka po vieną savo atstovą nuo 50 narių arba didesnės to skaičiaus dalies; laikraščių leidimo bendrovės ir vaizbos butai renka atstovus tokiu pat būdu, kaip draugijos.

Yra kviečiami dalyvauti šiame Kongrese ir paremti jį savo aukomis taip pat ir **atskiri asmens.** Kiekvieno visuomenės veikėjo ir geros valios lietuvio žodis bus išklausytas ir jo parama įvertinta.

Turime sumobilizuoti visas savo pajėgas kovai dėl teisingos taikos, dėl geresnės atieties žmonijai, dėl laisvės Lietuvai!

AM. LIETUVIŲ TARYBA:
Leonardas Šimutis, Prez.
P. L. Pivarunas, Vice-Prez.
Wm. F. Laukaitis, Vice-Pz.
Dr. P. Grigaitis, Sekr.
Mikas Vaidyla, Iždo.
W. T. Kvetkas, Iždo Glob.
Dr. M. Vinikas, Iždo Glob.
S. Michelson
Rev. P. Juras
J. V. Stilson
J. B. Laučka.

Lietuvos Paštas Eina Per Maskvos Cenzurą

Stockholm. — Vėliausiai atvykę iš Lietuvos žmonės pasakoja, jog laiškas įmestas Panevėžyje ir adresuotas į Vilnių už trunka net porą savaičių, o kartais ir daugiau. O tai įvyksta del to, kad privatinės korespondencijos yra siunčiamos į specialų biurą Maskvoje, kur atydžiai peržiūrima ar nėra kokių slaptų ženklų.

Tas pats daroma ir su užsienio laiškais, kurie ateina ar išeina iš Lietuvos.

Garsioji Baltvyžės Giria Aptuštinta

Paliko Tik Pora Desėtkų Taurų. O Briedžiai Visai Išnyko

Baltvyžės giria, senųjų jotvingių kraštas, tapo padalinta pusiau; viena dalis priskirta sovietams, o kita Lenkijai. Pirmiau joje buvo daug retų gyvūnų, nebeužtinkamų niekur kitur Europoje. Tačiau bėgyje šio karo jų eilės arba visai praretintos, arba išnaikintos.

Pav. 1937 metais toje girioje buvo arti ketverto šimtų taurų arba buffalų; dabar jų beliko tik 21. Besislapstą toje girioje lenkai išpiovė taurus maistui. Iš 50 plačiaragių briedžių nebeliko nei vieno.

Dingo ir ypatingas žvėriukas, vadinamas vėbra arba bobru. Jis yra giminingas voveriai, bet daug didesnis, arti trijų pėdų ilgio. Jie gyvena didelėmis grupėmis. Namus pasistato mažose salukėse, rūpestingai lipdydami pagaliukus, žolę, purvą ir akmenukus. Vėbrų kailiukai labai brangūs ir del to juos greit išgaudo.

Baltvyžės giria buvo mylimiausia medžioklės vieta Lietuvos kunigaikščių. Jie čia turėjo ir savo palocius. Laike didžiojo maro Lietuvoje pabaigoje 14-to šimtmečio Vytautas Didysis buvo apgyvendinęs ten ir savo šeimą. Dabar tuos garsiuosius miškus pasidalino kiti.

Maloniai Esate Prašomi Atsilankyti ir Linksmai Laiką Praleisti

Savu laiku Sandaroje buvo minėta, kad p-ni Julia Gailienė pertaisė savo namą — iš lauko ir vidaus įdėdama nemažai įvairių pagerinimų bei pagražinimų kaip fliate, taip ir užeigoje, kuri randasi 3204 S. Halsted St.

Taigi ta proga, šiam šeštadienyje ir sekmadienyje, rugsėjo 29 ir 30 dienomis įvyko taip vadinama "Newly Altered and Decorated Home Party", į kurią ji užkviečia atsilankyti visus savo draugus ir kostumerius atsilankyti ir praleisti linksmai laiką. Galite atsilankyti bile laiku ir būsite maloniai sutikti ir pavaišinti: ištroškę galės išsigerti, o išalkę užsikąsti.

— **Cingelis.**

Tikrai Norėjo Patirti

Grožio saliono — "beauty shop" savininkė Indianapolis, p-lė Mary Miller begalo įsižeidė, kuomet kas tai paklausė telefonu: "Pasakykite man kokiu būdu aš galėčiau nudažyti karvės uodegą?"

Kuomet ji gerokai iškoliojo paklausėją, tai pastarasis ėmė aiškintis, jog nieko blogo nemano. Jis yra farmeris ir savo karvę norėtų pasiųsti į parodą, o kad ji laimėtų prizą, beabejo, reikalinga pagražinti.

KIEK MINUČIŲ TARP EILUČIŲ

Bazooka

Kitas lietuviškų bolševikų red-aktorius (Vabalas) rašo:

"Klerikalų ir menševikų Lietuvių Informacijų Centras — (LAIC) yra melagingiausias pro pogandos centras. Apie Tarybų Lietuvą nerasite nei vienos teisingos žinios."

Pirmoj vietoj "Tarybų Lietuva" yra tik raudonlapiuose, bet niekur kitur. Pasauliui yra žinoma tik Lietuva, kurią laiko okupavus raudonoji armija. Kad LAIC. teisingų žinių neparašo, tai nėra nieko stebėtino, nes apie tariamąją "Tarybų Lietuvą" ir niekas kitas negali parašyti, kadangi joks korespondentas ar komentatorius ten nėra įleidžiamas ir niekas teisybės negali sužinoti ir parašyti. Bet kuomet rasis galimybių patirti ir parašyti teisingas žinias apie "tarybų Lietuvą", tai mūsų raudonieji dar labiau paraus iš gėdos, jeigu toks dalykas kaip gėda dar yra pas juos.

Toliau tas pats bolševikų redaktorius porina:

"Sovietų žmonės nori daugiau žinoti apie Ameriką. Bet jie nori, kad ir Amerikos žmonės daugiau žinotų apie jų tikrą gyvenimą."

Labai teisinga! Amerikos žmonės nori daugiau žinoti apie Sovietų Rusijos žmonių gyvenimą ir norėtų, kad Sovietų Rusijos žmonės daugiau žinotų apie Amerikos žmonių gyvenimą. Bet kaip tą padaryti? Well, tegul pats raudonąsis Vabalas atsako į šį klausimą.

Sovietų Rusijos (kaip ir jų okupuoti) žmonės yra atskirti nuo viso pasaulio juoda geležine siena; jie nieko teisingo ir tikro nežino apie pasaulį ir retas kuris šį tą sužino apie jųjų gyvenimą. Bet kol raudonąsis maras laikys prislėgęs Rusijos žmones, jie nieko tikro ir teisingo niekad nežinos apie pasaulį ir pasaulis nedaug ką žinos apie jų vargus.

Sovietų gi propoganda juos peni štai kokiomis žiniomis: Pav. 1940 metais "Tarybų Lietuva" paskelbė štai kokį dalyką savo didžiuoju antgalviu: "45 milionai Amerikos darbininkų palikti badui". Ir ar žinote kaip tas atsitiko? O gi po tuo antgalviu buvo parašyta kiek Chicagos Stock Yardų penkios žymesnės kompanijos padarė pelno. Ir žinoma, kadangi tos kompanijos daug pelnė, išvada buvo, kad 45 milionai Amerikos darbininkų "buvo palikti badui." Kiek mums yra žinoma, tai netik nebadavo 45 milionai, bet iš bado nepastipo nei vienas raudonas vabalas, kuomet toj pačioj "tarybų" Lietuvoj ir Sovietų Rusijoj badu išmirė šimtai ir tūkstančiai žmonių.

Taigi, kol tokiomis žiniomis tie žmonės bus maitinami, tai netik kad apie juos niekas niekas nieko nežinos, bet ir jie nežinos nieko tikro ir teisingo apie tai kas dedasi pasauly. Kad pasaulis žinotų apie Sov. Rusijos žmones ir pastarieji žinotų apie kitus kraštus, yra reikaliga laisvė žodžio ir spaudos. Bet jos niekados nebuvo ir nėra Sovietų Rusijoj. — **M. B. Motuzas.**

Saulė nelenkia nei vieno medelio.

Prašoma Atsiliepti

Šie Asmenys Yra Paieškomi

Sekanti asmenys yra paieškomi jų giminių Europoje:

BIGAILA, Stasys, gyvenąs Chicagoje.

GAIŽAUSKAS, Leonas, gyvena Chicagoje.

GEČAITIS (Gedsaitis), Jonas, gyvenąs Chicagoje.

GUTAUSKAS, Antanas, kilęs iš Utenos apskr. Nuo 1934 iki 1937 buvo Lietuvoje. Gyvena Chicagoje.

JOKUBAUSKAS, Antanas, gimęs Varnių valsč., Telšių apsk., gyvenąs Salem mieste, Illinois ar Massachusetts.

JURGAITIENĖ, Julia, arba jos vyras ar ištekėjusi duktė.

JUŠKA-Juškevičius, Jonas, — prieš karą gyvenęs Rochester, N. Y.

KAVALIUNAS, Zigmas, gyvenąs New Yorke. Lankėsi Lietuvoje prieš karą.

KRIUKLIAI, Stasys, Vaclovas, Adomas ir Marija (Tokarskienė), kurie gyveno ar gyvena Pittsburghe.

KUPREVIČIENĖ, Ona, kilusi iš Krekštėnų km., Krokelaukio valsč.

MARČIULIONIS, Antanas gyvena Chicagoje.

MAŽELIAI, Alfonsas ir Jurgis, kilę iš Grybelių km., Utenos apskr. Gyvena New Yorke ar Chicagoje.

MAŽELIENĖ - Patalauskaitė, vardas nežinomas, iš Garnelių kaimo, Utenos apskr. Gyvena New Yorke ar Chicagoje.

MILIUS, Domininkas, kilęs iš Daunorų km., Meškuičių vals., Šiaulių apskr.

NARBUDAI, Antanas ir Ona. Narbudienė po tėvais Macinkevičiutė. Gyveno ar gyvena Chicagoje.

PARIAVKA, Stasys ar Steponas, gyvenęs Grand Rapids, Michigan.

SKUPAS, Juozas, gyvena Clevelande, Ohio.

Stonis, vardas nežinomas. Turėjęs brolį Steponą ir seserį Liudviką Eingienę.

TALANDIS, Juozas, iš Janėnų km., Šventežerio valsč.

VILENIŠKIS, Juozas, lankėsi Lietuvoje apie 1928 m.

Ieškomieji asmenys, arba tie, kurie turi apie ieškomuosius žinių, prašomi skubiai atsiliepti į

Consulate Gen. of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.
arba
Consulate of Lithuania,
30 No. La Salle St.
Chicago 2, Ill.

Dar Vienas Pavyzdys Kad Garsinimai Apsimoka

Pauhuška apskrityje, Oklahoma, buvo sausra ir tas kenkė farmeriams. Norėdamas pajuokauti vienas farmeris paskelbė vienam laikraštyje: "Reikalinga skubaus ir gero lietaus Pauhuška apielinkėje".

Ir kas gi atsitiko? Sekančią dieną pradėjo smarkiai lyti!

Rusai Atsisako Įleisti Spaudos Atstovus

Nors Potsdamo pasitarimuose Stalinas užtikrino, kad amerikiečių korespondentai galės laisvai įvažiuoti į sovietų okupuotas šalis, tačiau iki šiam laikui tas pažadas neįvykintas. Svetimų šalių spaudos atstovai neįleidžiami nei į Balkanus, nei į Vengriją, nei į Lenkiją. Trims amerikiečių korespondentams duotasai leidimas tapo atšauktas be jokio paaiškinimo.

Kaikurių Ligos

Daktaras: — Tamsta tikrini, jog neprimatai. O kame tas akių silpnumas apsireiškia?

Pacientas: — Ar matote, daktare, tą juodą tašką ant lubų?

Daktaras: — Matau.

Pacientas: — Aš gi jo visai nematau.

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietam, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 Archer Ave.
Phone LAFAYETTE 5800

William's TAVERN ir RESTORANAS
HELEN TARUSHKA, Sav.
Visokie Gėrimai ir Skaniai Pagaminti Valgiai
14 — 3-RD STREET
92 A STREET
So. Boston, Mass.

Tel. YARds 4641
J. RIMDZUS, D. C.
CHIROPRAKTORIUS
20 Metų Patyrimo
4649 S. Ashland Ave.
VALANDOS: 6—8 val. vakare Šeštadieniais visą dieną. Kitomis valandomis—pagal suturtį.

ADVOKATAI

JOHN B. BORDEN
Lietuvis Advokatas
2201 W. Cermak Rd.
Ofiso valandos: Kasdien nuo 2—4 Išskyrus Trečiadienius.
Telefonas Canal 1175
Vakarai Pagal Sutarties.
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

Tel. LAFayette 7020
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Rezidencija ir Ofisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

Phone Calumet 7858
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3246 S. Halsted Street

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. Californija Ave
Telefonas Republic 7868

YARds 2246
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 3 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus
Phone YARds 7299

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. REPublic 0054
Jeigu Neatsiliepia — Sauk KEDzie 2868
VALANDOS:
Kas diena nuo 1 iki 3 val. po pietų ir nuo 6 iki 9 val. vakarais
Trečiadienio vakarais ir Sekmadieniais pagal Susitarimą

YARds 4787
DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Ave
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val.
Ned., Serd. ir Subatos vakarais
Tik pagal sutartį
Namų Tel. Prospect 1930

Tel. YARds 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
744 W. 35th Street

Tel. Pullman 1193 ir 8277
I. E. MAKARAS M. D.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Phone YARds 5921
Rez. Tel. KENwood 5107
DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8 v.
Nedėldieniais pagal sutartį.

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

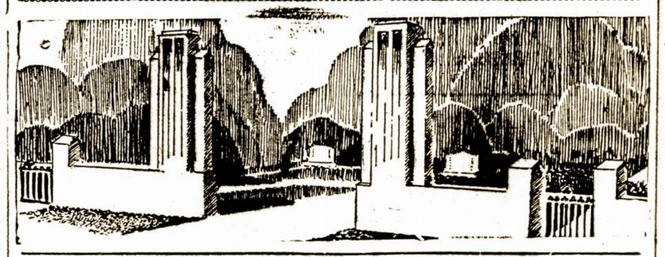

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI
— NARIAI —
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICZ IR SUNUS
Phones: Canal 2515 Comm. 5765 Pullman 1270
2314 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Ave. Phone Yards 4908

J. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.
VISI TELEFONAI: YARds 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA ir J. EVANAUSKAS
3319 So. Lituanica Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS
10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI - BIZNIERIAI

Tel. Yards 7258
Aleksa Bakery
J. GAVĖNIA, Sav.
3339 S. Morgan St.
Geriausios Lietuviškos Plikytos Ir Rupios Duonos Kepykla

Tel. LAFayette 3171
Peoples Furniture Co.
M. T. Kezas, Ved.
4179-83 Archer Ave.
Jus Galite Gauti Viską Kas Tik Rtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 3599
Piwaronas Baking Co.
D. Pivarunas, Sav.
4622 S. Marshfield Ave.
Kepėjai "The Winner" Duonos Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. VICtory 4226
Progress Furniture Co
J. A. Krukas Ved.
3222-24-26 S. Halsted St.
Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam Rakandai — Viskas Del Namų

HEALTHY FOOD
Restaurant
Joe. ir Julia Malonis Sav.
3206 S. Halsted St.
Lietuviški - Amerikoniški Valgiai
Mandagus Patarnavimas

Tel. SEEly 8760
Roosevelt Furnit. Co.
Jovarauskas ir Bertulis Sav.
2310 W. Roosevelt Rd.
Visokie Namams Reikmenys
— RAKANDAI —

Tel. Victory 0066
Anna - James Tavern
Smagi Lietuviška Užeiga
3415 S. Halsted St., Chicago
Ona Bagdonienė ir
J. Janulevičius, Sav.

BOUlevard 9406
Frank Bastis
Savininkas
7-11 NATURAL TAVERN
ir ROSS HOTEL
711 W. 43rd St., Chicago

PABĖGUSIO IŠ LIETUVOS V. VAITKAUS ĮSPDŽIAI

Antra Sovietų Okupacija

1944 m. spalio 11, kada bolševikų daliniai jau buvo užėmę visą Lietuvą, laimingu b_du, man pasisekė su keleta draugų iš Šventosios uosto pabėgti į Švediją ir, tuo būdu, išvengti šio paskutinio ir tur būt dar baisesnio bolševikų teroro.

Mačiau paskutinį rusų puolimo epizodą, mačiau tūkstančius nelaimingų Lietuvos žmonių, savo gimtąjį kraštą palikusių ir bėgančių į vakarus su viltimi patekti pas amerikiečius ar britus ir iš jų susilaukti užtarimo prieš raudonąjį rytų tvaną.

Tūkstančiai pabėgėlių buvo užklupti pakeliui, nes badas ir alkis pakirto jėgas bėgti toliaus.

Koks tų žmonių likimas? Rusai, tikriausiai, juos apšaukė naciais ir išdavikais. O koks likimas tų kurie liko Lietuvoje?

Tikriausiai, ne vienas norėtų žinoti tiesą, bet, deja, tuom tarpu tas neįmanoma.

Palikau Lietuvą liepsnose, dūmuose, kraujuose papludusią. Šios dvi žmonijos rykštės — bolševizmas ir nacizmas — Lietuvoje kovojo savo mirties ar gyvenimo kovą.

Bolševizmas laimėjo! Jis nešasi pergalės laurus ir vis gilyn leidžia savo kruvinus nagus į užgrobtų tautų kūnus.

Trėmime

Devynius mėnesius išbuvau Švedijoje. Bolševikai ir ten neduoda ramybės pabėgėliams. Jų komisarai lanko pabėgėlius ir ragina juos grįžti atgal, o kai kuriem net grąsina. Švedijojei pabėgėliams yra uždrausta kalbėti apie sovietų Rusiją, bei jos pridarytas skriaudas ir žiaurumus.

Bolševikai net siuntinėja pavienius raginančius laiškus. Tačiau, beveik niekas nenori grįžti, nors ilgesis į Tėvynę yra nepaprastai didelis. Keturi tremtiniai sutiko grįžti atgal į Lietuvą. Vietoje Lietuvos jie atsidūrė Kalinine. Vienam iš jų pasisekė ir vėl stebuklingai atbėgti į Švediją. Jis mums papasakojo apie baisumus, kuriuos jam teko išgyventi per tuos kelius mėnesius Sovietų Rusijoje, apie lietuvių tremtinių gyvenimą Sovietų Rusijoje ir įspėja, kad norintieji grįžti į Lietuvą, paliktų bet kokią viltį patekti atgal į savo kraštą. Tuo tarpu, bolševikai nesiliauja tvirtinę, kad grįžę į savo tėvynę žmonės ramiai dirba savo darbą. Tuom tarpu, tikrovėje yra visai kitkas.

Komunistinė Propaganda Amerikoje

Amerikoje tesu tik kelios dienos, o jau teko pasiskaityti vieną kitą komunistinį laikraštį. Ir lygiai tą pačią muziką, tas pačias gaidas galima išgirsti šiame laisvame krašte. Kaip skaudu, kad tie menkaverčiai žmonės ir čia nesiliauja malę tą patį šlykštų melą!

Jiems patariu: — Aplankykite Sovietų Rusiją, pasižiūrėkite po jų kraštą, po įstaigas, fabrikus, švietimo centrus, kompartijos bustines ir tt. Ten jūs pamatysite tikrąjį bolševikų veidą. Tiesa, neužmirškite pasižiūrėti kalėjimų, koncentracijos stovyklų ir įsitikinti kokie ten žmonės laikomi.

Užtektų jums to komunizmo, gal pradėtumet kitaip galvoti. Nebent jau jūsų protas būtų galutinai aptemęs.

Ir dabar, kai baigiu rašyti paskutinę eilutę, jaučiu, kad nei dešimtos dalies nepasakiau to, ką turėčia pasakyti. Dažnai grįžta šie klaikūs pergyvenimai prieš mano akis, o naktimis nekartą pabundu nuo baisių košmarų.

Niekada neišnyks iš mano atminties ta baisi tikrovė.

Dar liudniau darosi atsiminus, kad bolševikai yra pagrobę daugiau tautų, kad jų likimas yra negeresnis...

Nejaugi niekas jų mirties šauksmo neišgirs?!

Nejaugi neatsiras pasaulyje sąžinių, kurios drąsiai stotų ginti ir gelbėti šias tautas?

New Yorkas, 1945 m.
Rugsėjo Mėnuo.

Bolševikiškas Valička Nerimsta Savo Kailyje

Jau kelis kartus teko pastebėti "Amerikos Lietuvyje" ir "Dirvoje"J. J. Valičko šmeižtai prieš Sandaros organizaciją ir jos redaktorių. Apie tai teko kalbėtis su keliais veikėjais ir žinantieji tą poną gerai nusijuokė, sakydami kad gal Valičką bolševikai pavarė iš savo draugijos, nes neperseniai jis buvo didelis jų pritarėjas.

Atrodo keistai, kad žmogelis lengvai mainąs savo kailį, drįsta puldinėti tokią organizaciją kaip ALT. Sandara, kuri atlieka rimtą darbą.

Tokis Valičkas neprivalo rūpintis Sandaros organizacijos reikalais arba įtarinėti jos redaktorių. Nariai gerai žino kokį "Sandaros" vedėją jie turi ir savo reikalus patys susitvarko, be pagelbos tokių veidmainių, kurie negali ant vietos nustovėti ir dažnai maino kailį.

Žmonės, kurie arčiau pažįsta Valičką sako kad tai yra tas pats ponas, kuris prašėsi kad sandariečiai gelbėtų jam gauti SLA. organo "Tėvynės" redaktoriaus vietą. Mat, jis manė jog nuo bolševikų pasitraukęs gaus susivienijime darbą. Kuomet tas nepasisekė tai Valička labai užsirūstino ir dabar gavęs progą kabinėjasi prie "Sandaros" redaktoriaus ir organizacijos.

— **Sandarietis.**

MOTINAI

Tu žvaigždžių dangaus įspėjai
Dumą ramiąją, slaptingą.
Tu krutinę sužavėjai
Ir prikėliai stebuklingą
Dainą ilgesių tyliųjų...

Tu į gelmę pažiūrėjai
Savo mėlynom akim,
Pažiūrėjai ir įspėjai,
Ko nemiega jis naktim, —
Iš akių tu jo įspėjai...

Tu įspėjai... bet ar daugel
Laimės, meilės atradai?
Tu įspėjai, bet ar daugel
Nešė džiaugsmo jo veidai?
Džiaugsmo laimės neradai!

Nors krutinė ir ugninga,
Nors širdužė ir karšta,
Bet nebus, nebus laiminga!
Laimė josios užmiršta...
Paėmė dangus seniai.

Braškės arba naminės žemuogės Lietuvoje atsirado 18-tam šimtmetyje. Sėkla gaunama iš uogų, kurios sutrinamos, paskiau keletą kartų nuliejamos vandeniu. Dugne pasilikusi sėkla džiovinama ir laikoma ligi sėjos, kuri būna paprastai gegužio mėnesyje.

Pranešimas Connecticut Valst. Sandariečiams

ALT. Sandaros 2-ro Apskričio metinė konferencija įvyks 1945 m., Spalio-Oct. 28 d., Lietuvių Svetainėje, 352 Park St., New Britain, Conn. Konferencijos pradžia 1:00 val. dieną.

Prašau skubiai susirūpinti šia konferencija. Visos 2-ro apskričio kuopos kviečiamos dalyvauti šioje konferencijoje. Taipgi kviečiu dalyvauti pavienius Sandaros narius.

Konferencijos Darbai:

1. ALT. Sandaros 2-ro Apskričio ir jo kuopų darbai pokariniam gyvenime.
2. Organo Sandaros sustiprinimas.
3. Amerikos Lietuvių Visuotino Kongreso reikalai.
4. Mūsų pastangos Lietuvos nepriklausomybės atsteigimui.
5. Pagelba Lietuvos tremtiniams.
6. Bendradarbiavimas su kitomis srovėmis.
7. Sandaros Seimas 1946 m.
8. Apskričio Valdybos rinkimas 1946 metams.

Taigi dar kartą prašau visus Conn. valstijos sandariečius dalyvauti konferencijoje ir visi pribūkite paskirtu laiku.

Pasibaigus konferencijai, bus puiki vakarienė, kurią suruoš New Britaino Sandarietės.

Visi, kurie dalyvausite vakarienėje, prašau, praneškite Mr. A. J. Brinius, 196 Curtis Street, New Britain, Conn. ne vėliau kaip Spalio-Oct. 20 d., 1945 m.

ALTS. 2-ro Apskr. Sekr.
A. Orantas,
508 Wilson St.,
Waterbury, Conn.

Mirtis Atėmė Iš Musų Tarpo Žymią Lietuvę S. Sholienę

Palydint į Kapus Nuoširdžą Sandarietę

Sunkiai kovodama už gyvybę, rugsėjo 18 dieną, 7 val. vakare, mirė Sabina Sholienė, tik ką išgyvenusi pusę amžiaus. Neapsakomai buvo sunku skirtis su ją giminėms bei draugams, kurie ją arčiau pažino.

Gyvenam ir pergyvenam skaudžų ir malonių valandų, bet kada jau artinasi gyvenimo pabaiga, rodos, duotum kažin ką, kad tik ilgiau nutęsti to lemiančio smūgio prisiartinimą.

Vėlionės nuolatiniai žodžiai buvo: "Norėčiau išgyventi bent toliai, kol sūnus Viktoras parvažiuos". Bet mirtis neleido tam troškimui išsipildyti.

Sabina Sholienė buvo gera sandarietė ir priklausė 25 kuopai. Taip pat buvo narė SLA. 208 kuopos ir jai susitvėrus sekretoriavo per 10 metų. Retai praėjo koks nors kuopos parengimas, kad ji kuom nors nebūs prisidėjusi. Dabar visos narės liūdi netekusios nepavaduojamos veikėjos.

Laidotuvės buvo iškilmingos. Palydovų ir gėlių vainikų buvo labai daug. "Sandaros" red. M. Vaidyla pasakė jausmingą kalbą apie vėlionę ir mums liūdintiems koplyčioje ir krematorijoj. Smuikų duetu grojo Lulu Raben-Micevičienė, o laidotuvių giesmes sugiedojo solo p-lė Kristina Miller, o vėliau trio: Aldona Barcus, Kristina Krišciūnas ir Kristina Miller. Po šių apeigų kūnas buvo pavestas liepsnoms.

Šia proga reiškiu užuojautą jos vyrui Juozui Sholiui, sūnui Viktorui ir visai Micevičių šeimai. — **M. Mackevičienė.**

Nenorėjo Tikėti, Kad Jis Yra Gyvas

Okupuotoje Lietuvoje į rusų stovyklą atnešė surastą gulintį gatvėje kareivį. Pašaukta pulko gydytojas, kuris medicinos mokinosi pas kokį ten felšerį Poltavos gubernijoj. Išmintingas medikas apžiūrėjo gulintį, apvertė į kitą šoną ir sako:

— Paimkite tą niekšą! Jis yra miręs.

Pora kareivių, klausydami įsakymą, pagriebė kūną, kuris dar keistai stenėjo, nunešė į rūsis ir paguldė šale dviejų kitų lavonų.

Praslinkus kelioms valandoms "nabašninkas" kareivis, nepatenkintas garsiojo gydytojo nuo sprendžiu, pabudo ir suuosdamas nemalonų kvapą prisiartino prie durų, prie kurių stovėjo sargybinis.

— Išleiskite mane! — suriko jis.

— Ne, tavorščiau! Neleisiu, nes tu jau miręs.

— Aš gyvas, bet tik buvau išsigėręs...

— Cha, cha, cha! — nusijuokė kareivis. — Ne, tu esi miręs, bet tik nuduodi girtą. Jei tave išleisiu, tai ir kitas, trečias ir visi norės išeiti. Kas patenka čia, tas jau neišeina pats savo kojomis.

Širdinga Padėka

Šviesiai Atminčiai Sabinos Solienės

Visiems Tiems, Kurie Pagerbė Jos Atmintį

Visuomet yra malonu turėti draugų, bet žmogus niekuomet juos tiek neįvertina kaip liūdėsio valandoje. Toks nemalonus momentas aplankė mūsų šeimą, kuomet pradžioje pereitos savaitės nuo mūsų amžinai atsiskyrė Juozo Sholio mylima žmona, o mūsų sesutė Sabina.

Jos pagerbimui, o mūsų nuraminimui ir dienomis ir vakarais lankėsi mūsų draugai, prisiųsdami daugybę gėlių, už ką tariam nuoširdų ačių. Tos puikios gėlės nors ir liūdėsio valandoje duoda žmogui nuraminimo.

Taipgi ačiu gerb. Chicagos majorui Edward J. Kelly, pp. Gugiam, pp. Byanskam, Lydžiam, Brenertam, Jonaičiam ir daugybei kitų, kurių pavardžių po ranka neturiu. Ačiu tiems maloniems Torantiečiams pp. Yokubynams, Batkams, Užmickams ir Indreliams už prisiuntimą užuojautos; p-niai A. Steponavičienei už suteikimą mergaičių trio ir Lulu-Aduko smuikų duetui, solistei Ch. Miller ir "Sandaros" redaktoriui M. Vaidylai už gražią jo kalbą.

Taip pat dėkingi esame SLA. 208 moterių kuopai ir Sandaros 25 kuopai už prisiuntimą puikių gėlių; gėlininkui Lovickui ir galų gale tam inteligentiškam laidotuvių direktoriui p. J. Liulevičiui.

Kadangi sunku visus suminėt, tai prašau atleisti. Tačiau priimkite nuo J. Sholio ir visos Micevičių šeimos nuoširdų ačiu!

— **A. Micevičius.**

Lietuvių Tremtinių Padėtis Danijoje

Šiuo metu Danijoje yra apie 500 lietuvių. Apie šimtinė jų esti Kopenhagoje ir gyvena senuose vokiečių barakuose. Maisto atžvilgiu jų padėtis geresnė, negu anglų arba amerikiečių zonose, bet jiems trūksta drabužių, avalinės ir lietuviškų knygų.

Kiekvienas Savaip Aiškina

Laivo kapitonas nesugyveno su savo padėjėju. Vėlai vakare kapitonas rašo savo dienyną:

— Nieko naujo, tik pagelbininkas, kaip paprastai, yra girtas.

Sekančią dieną kapitono pavaduotojas pažymi tam pačiam dienyne:

— Atsitiko šis tas naujo: kapitonas šiandie buvo apiblaivis.

Apdrauda–Paskolos REAL ESTATE

Norėdami apdrausti savo nuosavybes, ar gauti paskolos, ar pataisyme savo namo kreipkitės į mano ofisą.

Esu pasirengęs visiems tinkamai patarnauti

August Saldukas
4038 Archer Ave.
Prone LAFayette 6719

AUDITORIUM RESTAURANT
3131 S. Halsted St.

LIETUVIŠKI ir AMERIKONIŠKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU.
MANDAGUS PATARNAVIMAS.
P. Balčiunas ir M. Kovarski, Sav.

MODERNIŠKAI ĮRENGTA
Fotografavimo Studija
Visų Rušių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS
3315 So. Halsted Street
Tel. YARds 1546

ELECTRIC APPLIANCES Tel. VIRginia 0310
Rebuild and Sell Vacuum Cleaners
CARRYING a COMPLETE LINE of PARTS
All Work Fully Guaranteed
J. F. DANIS
4753 S. MAPLEWOOD AVE. — CHICAGO

DUODAM PASKOLAS
Ant Pirmų Morgičių
UŽ MAŽESNĮ NUOŠIMTĮ — BE KOMIŠINO

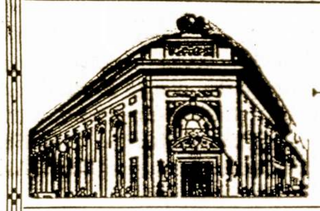

PATARNAVIMAS
GREITAS ir TEISINGAS
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
STANDARD FEDERAL SAVINGS
ARCHER AND SACRAMENTO AVES.
CHICAGO, ILL.
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadienį
SOUTH PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambarėliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos
ELEKTRIKINIS GYDYMAS
Mineralinės, sulferinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.
1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. Yards 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4330-34 S. California Ave.
Tel. LAFayette 0727
DYKAI Koplyčios visose Chicagos dalyse

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ
STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI
ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų!
NAUDOKITE PROGĄ DABARTINĖMS ŽEMOMS NUOŠIMČIO RATOMS.
TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!
TAUPYKITE musų įstaigoje. Jusų indėliai rupestingai globojami ir ligi $5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Jusų pinigai išmokami ant pareikalavimo.
SENIAUSIA IR ŽYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA
— 46 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
TEL. CALUMET 4118 **Jos. M. Mozeris, Sec'y** **3236 SO. HALSTED ST.**

Radio Programas nuo 8:00 iki 8:30 Pirmadienio ir Ketvirtadienio Vakare iš stoties WGES (1390), su Povilu Saltiniu

Chicagoje

Vėlionė P. Balickienė Paliko $50 Tėvynės Mylėtojų D-jos Muziejui

Pirmutinę stambesnę auką — $50 paskyrė steigiamam Tėvynės Mylėtojų Dr-jos kultūros centrui ir muziejui mirusi veikėja Petronėlė Balickienė. Toki pranešimą suteikė jos vyras Simas Balickas ir duktė Bronė. Toji auka bus sunaudota muziejaus įrengimui ir vėlionės vardas kaipo rėmėjos bus įrašytas ant bronzinės toblyčios.

Sukurti visuomeniškas įstaigas galima tik tos pačios visuomenės aukomis. Todel rėmėjų skaičius neprivalėtų niekad užsibaigti.

Serž. V. Uznys Gavo "Certificate of Merit"

Jaunas Chicagos lietuvis, seržantas Vytautas Uznys, kuris nuo rugsėjo m., 1944 metų tarnauja Europos fronte, neseniai tapo apdovanotas "Certificate of Merit" už tai kad tinkamai prižiūrėjo patalpas ir įrengimus signalų skyriuje. To atžymėjimo įteikimas įvyko Paryžiuje.

Serž. Vytautas Uznys-Žemaitis laiks nuo laiko parašo "Sandaroje" straipsnių apie savo prietikius ir daug yra pagelbėjęs Lietuvos tremtiniams.

SLA. 36 kuopos Mitingas Šiam Trečiadienyje

Trečiadienyje, spalio 3 dieną įvyks svarbus SLA. 36 kuopos mitingas į kurį prašome visų atsilankyti. Ateikite ir pasiteiraukite apie persikėlimą į naują skyrių.

— **A. J. Zalatoris, Pirm.**

A. L. Daktarų Draugija Paskyrė $50 Auką Am. Lietuvių Kongresui

Pereitam antradienyje, Dr. J. Simonaičio ofice įvyko Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos eilinis susirinkimas, kuriame išrinko tris delegatus į Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje ir paskyrė $50 auką. Delegatais yra Dr. B. Zubrick, Dr. P. Z. Zalatoris ir Dr. P. Zallys.

Smagu, kad tokios organizacijos gyvai atsiliepia ir prisideda su aukomis Lietuvos gelbėjimo akcijai.

Ir katė glostoma kupra kelia.

Be tinklo nesugausi, be ginklo neušausi.

Z. ir L. Praninskai Susilaukė Sunelio

Tėvas Yra Laivyno Leitenantas

P-nai M. Praninskai, 4921 S. Avers Ave. gavo pranešimą, kad jie tapo "grand-pa ir grand-ma". Jų sūnus Zenon ir žmona Lucille Prane-Praninskai, esantieji St. Louis, susilaukė sūnelio, kuris esąs 8 svarų. Motina ir kudikis yra sveiki. Jie visi žada aplankyti Chicagą už trijų savaičių.

Jaunasai Z. Praninskas dalyvavo Chicagos lietuvių jaunimo veikime ir yra buvęs Birutės choro pirmininku.

Jos Aukavo Drabužių Lietuvos Tremtiniams

P-ni A. Valančienė, žmona žinomo mūsų veikėjo, neseniai prisiuntė kelius pundulius drabužių Lietuvos tremtiniams. Tuos drabužius ji atydžiai išvalė, sutaisė kad pilnai tiktų devėti.

Taip pat prisiuntė vertingų aprėdalų bei čeverykų pni Vanda Byanskienė, iš Riverside. Visi tie dalykai neužilgo bus išvežti iš Sandaros svetainės į New Yorko sandėlį.

SLA. 6-to Apskričio Konferencija Rugs. 30

SLA. šešto apskričio konferencija įvyks sekmadienyje, rugsėjo 30 dieną, North West Side, Russian-American Citizens Club svetainėje, 1604 No. California Ave., prie North Av. ir Humbold Park.

Visų kuopų delegatai prašomi dalyvauti. Yra daug svarbių reikalų apsvarstyti: konversija, Am. Lietuvių Kongresas ir Pildomos Tarybos rinkimai. Konferencija prasidės 1:30 po pietų.

— **Sekretorius K. Č.**

Tėvai Ješko Dingusio Sunaus – Kareivio

Juozas Galas, La Porte, Indiana, gavo pranešimą iš karo departamento, jog jo sūnus Kazys Galas tarnavęs 424 Divizijoj, Co. A dingo be žinios gruodžio 17 dieną, 1944 metų Vokietijos fronte. Jis atsišaukė į spaudą klausdamas ar kuris kitas tos divizijos kareivis negalėtų pasakyti jam kas atsitiko su jo sūnumi. Tėvų adresas yra toks: Joseph Galas, R-1, La Port, Ind.

Dumplėm vėjo neatpūsi.

Zarasiškių Kliubas Vyriškai Pasirodė

Zarasiškių Kliubas Paaukavo $45. Community ir War Fund

Skaitlingas susirinkimas, kuris įvyko rugsėjo 16 d. Sandaros svetainėje, Zarasiškių kliubas, apsvarstęs savo bėgančius reikalus, išklausė atsišaukimą nuo Community and War Fund, kuriame išreiškiama padėka Zarasiškių Kliubui už aukas praeityje ir prašoma, kad kliubas paaukotų pagal išgalę ir šįmet.

Susirinkusieji suprato svarbą atsišaukimo ir kaip bematant vienbalsiai nutarė paaukoti $25 iš kliubo iždo. Kaip greit nutarta paaukaut iš iždo, taip greit atsirado geraširdžių narių, kurie paklojo dar $20. Taip, kad sudėjus į krūvą pasidaro auka $45.00.

Aukavusių narių vardai. Du doleriu aukavo Jeva Jokubonienė. Po vieną dolerį: A. Radvilas, J. Skupas, J. Tarulis, O. Užundienienė, J. Sirius, J. Butkus, K. Jurevičius, R. Puslis, J. Lalas, A. Šideikis, K. Šileikis, J. Juodvalkis, J. Stulgis, A. Bernotas, K. Kelly, W. Baltakis, A. Daunienė, M. Griškienė.

Pramoga Įvyks Lapkričio 4 d.

Kadangi Zarasiškių kliubui šįmet sukanka dešimts metų nuo įsikūrimo, tad tam tikslui turėta du parengimai, kurie visapusiškai pasisekė. Todel apvainikavimui jubiliejaus, nutar ta parengti bankietas, į kurį kviečiami narės ir nariai ir jų artimieji prieteliai.

Bankietas įvyks sekmadieny, antrą val. po pietų, lapkričio 4 dieną, Dariaus Girėno svetainėj. — **Vajasiškietis.**

Tėvai Gavo Pranešimą, Kad Sunus Išlaisvintas

Chicagiečiai S. Joneliai, 2149 W. 22 Pl. gavo pranešimą, kad jų sūnus leit. Pranas G. Jonelis tapo paliuosuotas iš Japonų nelaisvės Shikoku saloje. Jis buvo pagautas Cooregidor, tarnaudamas 1-moj Prieš karą jis buvo metereologijos (oro spėjimo) instruktorium Washingtono universitete.

Kas Dedasi Virtuvėje

Ponia klausia naujai pasamdytos virėjos:

— Koks tai vyriškis yra virtuvėje. Juk tu sakei, kad neturi pažįstamų...

— Bet jis atėjo arčiau susipažinti su manim...

ŠIAM SEKMADIENY VISI SUSIRINKITE Į ŠAUNIĄ LABDARYBĖS PRAMOGĄ

Rytoj Bukite Visi Idomiam Vakare

Įvyksta Dariaus-Girėno Svetainėje

Visi bendrai esate prašomi ateiti sekmadienyje, rugsėjo 30 dieną, 6:00 val. vakare į Dariaus Girėno svetainę, kur bus drabužių rinkimo vajaus pabaigtuvės ir Community and War Fund vajaus pradžia. Iš New Yorko tam vakarui atvažiuoja kun. dr. Končius, BALF pirmininkas, kuris nušvies BALF darbuotę.

Community and War Fund pareigūnas kalbės apie pradedamąjį vajų. Ateitininkų šokėjai pašoks naujus tautinius šokius, p. Steponavičienės Mergaičių Choras žavės lietuviškom dainelėm. Be to, bus 4 filmos, kai kurios nufilmuotos Europoje, kurios tikrai mums parodys, kam ir kodel dirbsime.

Rinkliavų nebus. Įėjimas veltui. Tik ateidami neužmirškite atsinešti **muilo**, prausiamo ar velėjamo, ir **kenuoto maisto** (geriausiai mėsos). Tie daiktai bus siunčiami mūsų tremtiniams.

Nesigailėkite atnešti daugiau, atsiminkite, kad ta atnešta maisto skardinė ar muilo gabalėlis tų nelaimingųjų akyse pavirs laimės šypsena, vilties kibirkštėle, kad jie dar ne visų užmiršti, kad dar yra pasauly žmonių jiems, vargšams, užjaučian čių.

Visi Chicagos lietuviai, iki malonaus pasimatymo šį sekmadienį, 6:00 val. vakare, Dariaus Girėno svetainėje.

Palaidojo Nelaimėje Žuvusį Juozą Markuną

Pereitam trečiadienyje, rugsėjo 26 dieną palaidojo Juozą Markūną, 42 metų, gyvenusį 12315 S. Emerald Ave. Vėlionis buvo užmuštas darbe, gatvekarių daržinėje, suspaustas tarp dviejų karų. Jis mirė Southtown ligoninėje.

Dalyvauti laidotuvėse buvo atvykęs iš Detroito vėlionio pusbrolis Juozas Šniras. Prie šermenų prisidėjo Jonas Meilus, p-nia A. Purlis ir Ignas Kapočius.

ŠIUOMI ESATE MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI MŪSŲ LINKSMOJ

Namo Pagražinimo Parėj

Šiam Šeštadienyje ir Sekmadienyje, Rugsėjo-Sept. 29 ir 30 Dienomis

NAUJAI IŠPUOŠTOJE UŽEIGOJE (TAVERN)

3204 South Halsted Street

BUS TEIKIAMI SKANŪS UŽKANDŽIAI VELTUI

VISUS NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA

Mrs. Julia Gailius

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RŪŠIES NAMUS— DIDELIUS IR MAŽUS.

Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny.

Kreipkitės Prie Musų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų.

B.R. PIETKIEWICZ & CO. CONTRACTORS

REAL ESTATE

2555 W. 47th St.

P. CONRAD

FOTOGRAFAS

Mūsų Studija Gražiai ir Moderniškai Įrengta

420 WEST 63RD STREET

Tel. Englewood 5883-5840

Namų Taisytojas Kontraktorius

GEO. BORCHERTAS

Pertaiso Senus ir Stato Naujus Namus. Turi Pilną Apdraudą Savininkams ir Darbininkams.

10546 S. Artesian Av.

Tel. Cedarcrest 1739

Parsiduoda Namas

Pardavimui 6 kambarių mūrinė "Cottage", 3019 S. Emerald Ave. Del informacijų telefonuokit Boulevard 1271.

Morgičiai ir Paskolos

Pirmi Morgičiai

Duodami Ant Nuosavybių

Gerame Stovyje

$1,750 iki $4,500

Ant 5 Nuošimčių

Del Informacijų pašauk ar parašyk

D. L. KRUEGER

111 West Washington St.

Tel.: Central 5225

PARDAVIMUI Saldainių krautuvė, 4 kambariai užpakalyje gyvenimui. Cigarai, cigaretai, ice cream ir mo kyklos reikmenys. Geras biznis prie Roscos ir Damen. Pasiteirauk:

JOHN SCHMITT & CO.

2407 W. Irving Park

Tel.: — Jun. 7124

SKALBIAMAS mašinas pataisom šiandie ar bile laiku. Pašaukite

H. M. LUCAS

Phone: — Estebrook 4400

Village 8990

MOVERIAI

Mack's Motor Service

3219 W. Cermak Rd.

Tel. Law. 3736 — Res. Cra. 5742

Mes Perkam ir Parduodam Vartotus Rakandus Visokios Rūšies.

MEN WAITERS

Vidurmiesčio Restoranui

Geros Darbo Sąlygos

Duodam Valgius

Geras Užmokesnis ir Tipsai.

Pelligrini's Restaurant

181 N. Clark Street

Skaitykit "Sandarą"

TUOJAU REIKALINGI VYRAI

Nuolatiniai — 6 Dienos Savaitėj

20 — PRIE MAŠINŲ

2 — TRUCK LOADERS IR CHECKERS

1 — GRINDŲ ŠLAVĖJAS

1 — SARGAS IR STATIONARY FIREMAN

48 Valandos į Savaitę; Laikas ir pusė virš 40 valandų.

AUTOMATIŠKAS PAKILIMAS

Employment Ofisas Atdaras nuo 9 iš ryto iki 3 popiet.

Taip pat sekmadieniais.

General Steel Warehouse Co., Inc.

1830 North Kostner Avenue

Klausk MR. HARRISON

BUS BOYS — PORTERIAI

IR NAKTINIAI VALYTOJAI

Gateway Dining Room

Northwestern R. R. Station

2-ras Aukštas

Vyrai ir Moterys – Naktiniam Šiftui

4:30 po pietų iki 1 val. ryto — Viršlaikis jei Pageidaujama

LAIKAS IR PUSĖ VIRŠ 40 VALANDŲ

Moterys ir Merginos Pakiavimui; Pradžiai 70c. į valandą

VYRAI BERNIUKAI

Viniojimui, Užrišimui ir Siuntimui.

Mokesnis pradžiai 80 centų į valandą

CARTON CRAFTSMEN

813 N. Franklin Street

Gauk Dabar Pastovų Darbą

Reikalinga Vyrų ir Moterų

Darbas ištisus metus mūsų dirbtuvėje, sandėlyje, Shipping Room ir dirbtuvėse.

8 val. į dieną — 6 dienos savaitėje. Laikas ir pusė virš 40 val. Patyrimas Nereikalingas.

W. J. DENNIS & CO.

Dirbtuvės prie

1732 N. Kolmar Ave.

2120 W. Lake St.

Tylėjimas gerausias vaistas piktumui.

Platers Helpers Polishers & Buffers

Pastovus Darbas

Puikios Progos

Tel. Capital 8802

VYRAS AR MOTERIS

Darbui Restorane; Naktinis Šiftas. Užmokesnis plus pelno Dalis.

SOUTH-SIDE

Pašauk Whitehall 2277

CROWLEY

PASINAUDOKITE PROGA!

Degtinės, Vyno, Rum Ir Kitokių Gėrimų ŽEMIAUSIOM KAINOM!

Skubiai Turi Buti Išparduota $20,000 Vertės Stack'o, Nes Apleidžiu Liquor Bizni. Užeikite Pasiteirauti Vietoje, Nuo 3 val. po pietų, Iki Vėlumos.

Pranas Bastis

711 W. 43rd Street

Telephone Boulevard 9406